

รายงานผลการดำเนินงานตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
และการดำเนินงานตามข้อสั่งเกตของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร)
ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

มีนาคม ๒๕๖๕

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นการรายงานผลการดำเนินงานตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วย (๑) ผลการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่ และ (๒) ผลการดำเนินการตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งได้เห็นชอบกับการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ และร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔

บัดนี้ ได้ครบรอบ ๑ ปี ที่กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีผลบังคับใช้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงได้ประมวลข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๕ ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) และ สำนักงานรัฐมนตรี (สร.อว.) และจัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อเป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามมติ ก.พ.ร. ดังกล่าว และสำหรับนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวง
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)	๑
๑.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ	๑
๑.๒ การทำงานในรูปแบบบอจไนน์ (Agile) ของ สป.อว	๑๘
๑.๓ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป	๑๙
๒ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	๒๕
๒.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ	๒๕
๒.๒ การดำเนินการตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป	๓๓
๓ กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)	๓๔
๓.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ	๓๔
๓.๒ การดำเนินการตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป	๔๑
๔ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	๔๓
๔.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ	๔๓
๔.๒ การดำเนินการตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป	๕๕
๕ สำนักงานรัฐมนตรี	๕๕
๕.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ	๕๕
๕.๒ การดำเนินการตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป	๕๖
๕.๓ เปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วน ราชการสำนักงานรัฐมนตรี ในราชกิจจานุเบกษา	๕๙
๕.๔ บทวิเคราะห์ในมิติด้านอัตรากำลังและปริมาณงานของ สร.อว.	๖๓

สารบัญภาพ

	หน้า	
ภาพที่ ๑	ผังโครงสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูลของระบบสารสนเทศกลางด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ	๖
ภาพที่ ๒	แพลตฟอร์มพัฒนาธุรกิจฐานวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑๑
ภาพที่ ๓	แพลตฟอร์มสังคมเชิงพื้นที่	๑๒
ภาพที่ ๔	กลไกการเสนอขอจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา	๑๖
ภาพที่ ๕	การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา	๑๗
ภาพที่ ๖	ค่านิยมองค์กรของ สป.อว.	๒๕
ภาพที่ ๗	หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา ๗	๒๖
ภาพที่ ๘	แผนงานเชิงกลยุทธ์ด้าน ววน. ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ภายใต้การบริหารของ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ	๒๗
ภาพที่ ๙	งบประมาณกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๒๘
ภาพที่ ๑๐	ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (NRIS)	๒๙
ภาพที่ ๑๑	การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเร่งด่วนตามสถานการณ์: Covid-19	๓๐
ภาพที่ ๑๒	แสดงการติดตามการเฝ้าระวังภัยทางรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศของประเทศ ไทยและทวีปยุโรป	๕๓
ภาพที่ ๑๓	แสดงระบบติดตามและตรวจสอบหนังสือเสนอรัฐมนตรี	๕๘
ภาพที่ ๑๔	Dashboard แสดงข้อมูลหนังสือเสนอรัฐมนตรี	๕๘
ภาพที่ ๑๕	แสดงเปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่มงาน ประสานการเมือง	๕๗
ภาพที่ ๑๖	เปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่มสนับสนุน วิชาการ	๖๒
ภาพที่ ๑๗	เปรียบเทียบปริมาณงานรับส่งหนังสือก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่ม บริหารงาน	๖๒

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ ๑	แสดงปริมาณงานของสำนักงานรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓	๕๙

**รายงานผลการดำเนินงานตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
และการดำเนินงานตามข้อสังเกตของคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.)
ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓**

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเห็นชอบการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จำนวน ๕ ส่วนราชการ ได้แก่ (๑) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) (๒) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (๓) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) (๔) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) และ (๕) สำนักงานรัฐมนตรี (สร.อว.) และให้ อว. รับข้อสังเกตของ ก.พ.ร. ไปดำเนินการ ซึ่งต่อมากฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔

ในการนี้ อว. ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามมติ ก.พ.ร. ทั้งในส่วนของการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และการดำเนินงานตามข้อสังเกตของ ก.พ.ร. สำหรับดำเนินการระยะต่อไป โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานของแต่ละส่วนราชการ ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

๑.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการของกระทรวงที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนปฏิบัติการ บริหารจัดการทรัพยากร และบริหารราชการประจำทั่วไปของกระทรวงอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

๑) จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของกระทรวง รวมทั้งการถ่ายทอดและแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการปฏิบัติราชการ

๒) บริหารจัดการทรัพยากรของกระทรวงให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า

๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการ รับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

๔) พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง

๕) จัดทำ พัฒนา และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษาและมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศ และฐานข้อมูลของกระทรวง รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลของกระทรวง

๖) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพสูง การจัดสรรและบริหารจัดการทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษาให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต

๗) จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

๘) ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์งานวิจัย และนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานนวัตกรรมทั้งในระดับชุมชน จังหวัด และประเทศ รวมทั้งการเข้าถึงองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมของผู้ประกอบการ ชุมชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๙) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑๐) สนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

๑๑) รับผิดชอบราชการที่ คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด ส่วนราชการหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวงหรือตามที่รัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวงมอบหมาย

หลังจากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศใช้ สป.อว. โดยหน่วยงานตามการแบ่งส่วนราชการภายใน สป.อว. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ดังนี้

๑) จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของกระทรวง รวมทั้งการถ่ายทอดและแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ

สป.อว. ได้นำนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และแพลตฟอร์มการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Platform) ของนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๐ มาใช้ในการจัดทำกรอบประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ (๒) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม (๓) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ (๔) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สป.อว. โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้ดำเนินการแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์เป็นแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ อว. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนระดับ ๓ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การบริหารราชการของ อว. เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับหน่วยงานในสังกัด อว. ในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปีของหน่วยงาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดแผนปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ในเรื่องการผลิตกำลังคน และพัฒนาการจัดการศึกษา มีแผนการดำเนินงานจำนวน ๔๐๕ แผนงาน/โครงการ
- ในเรื่องการวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ของประเทศและสร้างระบบนิเวศการวิจัย มีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๐๐ แผนงาน/โครงการ
- ในเรื่องการยกระดับคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจฐานรากด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๗๓ แผนงาน/โครงการ
- ในเรื่องการบริหารจัดการและการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๓ แผนงาน/โครงการ

รวมทั้งได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ สป.อว. โดยมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๑๐ แผนแม่บท (จาก ๒๓ แผนแม่บท) แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๗๐ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ตลอดจนแผนปฏิบัติราชการรายปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ อว. ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สป.อว. ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งมีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๙ ผลผลิต/โครงการ (๒) การส่งเสริม ต่อยอดองค์ความรู้ และยกระดับระบบนิเวศให้เอื้อต่อการพัฒนาอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๔ ผลผลิต/โครงการ และ (๓) การขับเคลื่อนบูรณาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแผนการดำเนินงานจำนวน ๑๓ ผลผลิต/โครงการ

นอกจากนี้ สป.อว. โดยกองการต่างประเทศอยู่ระหว่างการจัดทำแนวทางการร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งทางวิชาการ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของจีน ในการสนับสนุนและพัฒนากำลังคน การบ่มเพาะบุคลากรในระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้มีศักยภาพสูง เพื่อพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม การบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่การใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามนโยบายการจัดตั้งวิทยสถานทางวิทยาศาสตร์ (Academy of Science) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒) บริหารจัดการทรัพยากรของกระทรวงให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

สป.อว. ได้บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานของกระทรวงเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะอาคารและสิ่งก่อสร้างทั้งในส่วนของห้องประชุม ห้องอบรม/สัมมนา ห้องแถลงข่าว และอาคารจอดรถ ตลอดจนระบบสนับสนุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบ video conference ระบบ server virtualization เป็นต้น

๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการ รับเรื่องราวร้องทุกข์ รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

สป.อว. ได้กำหนดกลไกและแนวทางในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของกระทรวง และ สป.อว. โดยในระดับกระทรวงได้กำหนดกรอบการติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเป็นรายไตรมาส โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงานประมวลและจัดทำสรุปผลการดำเนินงานเพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบ ทั้งนี้ในระดับ สป.อว. ได้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการผ่านกลไกของการประชุมผู้บริหาร สป.อว. เป็นประจำทุกเดือน โดยกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานทั้งในส่วนของผลการใช้จ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินงานตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวง และ สป.อว. ผลการดำเนินงานตัวชี้วัดภารกิจมุ่งเน้นสำคัญของ สป.อว. ตลอดจนมีการติดตามการดำเนินงานตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีและนโยบายของรัฐบาลเป็นรายเดือนและรายปีเพื่อส่งให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีทราบ

ในส่วนของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง สป.อว. ได้กำหนดแนวทางการตรวจราชการที่นำไปสู่การขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล และนโยบายในระดับต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำแผนการตรวจราชการ ติดตาม ประเมินผลการตรวจราชการในภาพรวม และจัดทำรายงานการตรวจราชการของกระทรวง

นอกจากนี้ สป.อว. ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ การร้องเรียน และขอความเป็นธรรมของ สป.อว. โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำประกาศแนวทางการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ การร้องเรียนและขอความเป็นธรรม เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาแนวทางการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ การร้องเรียน และขอความเป็นธรรม และจัดทำประกาศแนวทางการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ การร้องเรียน และขอความเป็นธรรมของ สป.อว. เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นเอกภาพ

๔) พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวง

สป.อว. โดยกองกฎหมาย ได้ดำเนินการตรวจพิจารณา ยกร่าง แก้ไขเพิ่มเติม ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย ดังนี้

๔.๑) การยกร่างกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยแบ่งออกเป็น (๑) กฎกระทรวง จำนวน ๑๒ ฉบับ (๒) ประกาศกระทรวง จำนวน ๔ ฉบับ (๓) ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๒ ฉบับ และ (๔) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา จำนวน ๓ ฉบับ

๔.๒) การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการจัดการอุดมศึกษา โดยในปัจจุบันพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดหลักการใหม่เกี่ยวกับการจัดการอุดมศึกษาอันเป็นการปฏิรูปการอุดมศึกษาของประเทศ ดังนั้น สป.อว. จึงต้องดำเนินการตรวจพิจารณา พัฒนา และยกร่างกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ได้แก่ กฎกระทรวงจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานการอุดมศึกษา ร่างกฎกระทรวงความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

๔.๓) การแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายเดิมให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดย สป.อว. อยู่ระหว่างปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ สป.อว. ได้เข้าร่วมชี้แจงคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา รวม ๔ ฉบับ

๔.๔) การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนสถานภาพของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นส่วนราชการไปเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดย สป.อว. ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่อยู่ในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแล้วเสร็จ ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. (๒) ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธานครินทร์ พ.ศ. (๓) ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. และ (๔) ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ.

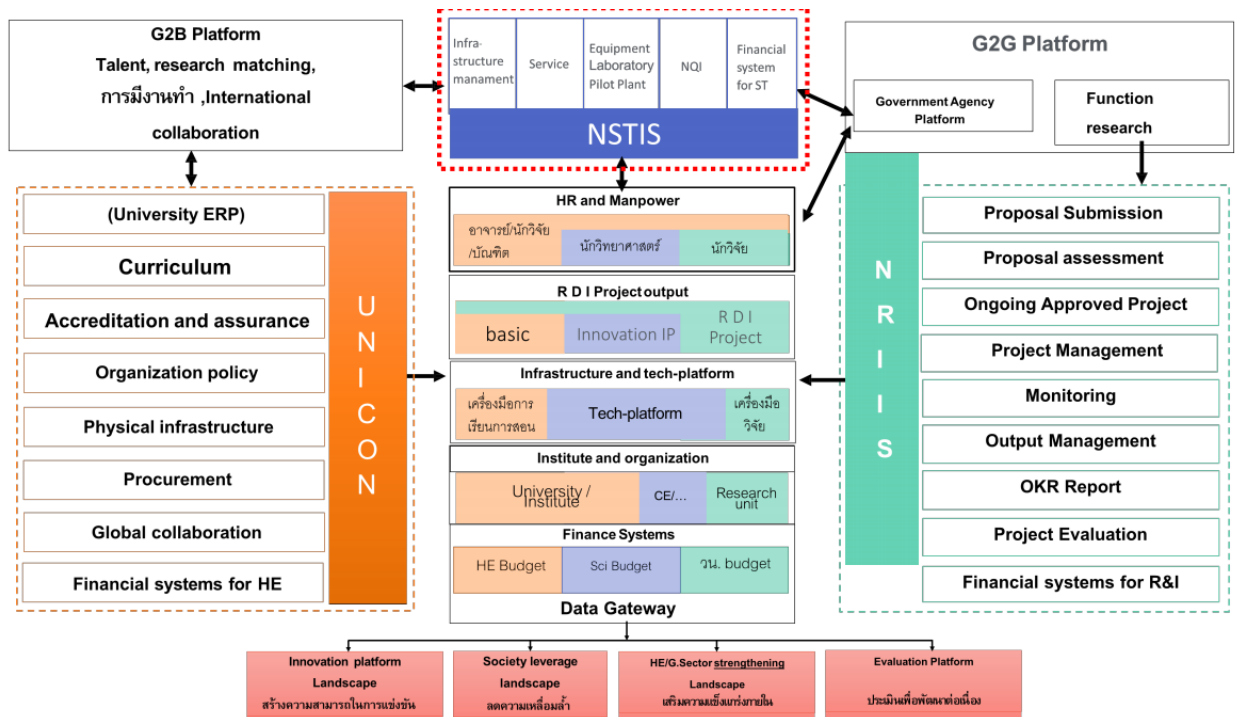
๔.๕) การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาของสถาบันอุดมศึกษา โดย สป.อว. ได้จัดทำแนวปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล และแนวปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระและหลักความเสมอภาค เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งสร้างหลักประกันแก่บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระ อีกทั้งยังส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

๕) จัดทำ พัฒนา และเชื่อมโยงฐานข้อมูลการอุดมศึกษาและมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศ และฐานข้อมูลของกระทรวง รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลของกระทรวง

สป.อว. โดยกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และกองส่งเสริมและประสานเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ร่วมดำเนินการกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการอุดมศึกษา ด้านมาตรฐานการอุดมศึกษา และด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

โดยการดำเนินงานได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับฐานข้อมูลด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเข้าด้วยกันเป็นระบบฐานข้อมูลกลางด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วยระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System หรือ NRIIS) และระบบข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (National Science Technology Information System หรือ NSTIS) ที่เป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และมีการเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลการอุดมศึกษา (Higher Education Database System: HiEd DB) ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อให้กลายเป็นระบบสารสนเทศกลางด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลได้กับสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ รวมถึงหน่วยงานวิจัย และหน่วยงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอื่น ๆ ทั่วประเทศ รายละเอียดตามภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ ผังโครงสร้างสถาปัตยกรรมข้อมูลของระบบสารสนเทศกลางด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

ทั้งนี้ในส่วนของการพัฒนาระบบข้อมูลการอุดมศึกษาที่ สป.อว. เป็นผู้รับผิดชอบหลัก มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้ (๑) การจัดทำร่างกฎกระทรวงข้อมูลการอุดมศึกษา พ.ศ. และการออกประกาศกระทรวงฯ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการเปิดเผยข้อมูลของ สถาบันอุดมศึกษา และการจัดส่งข้อมูลของ สถาบันอุดมศึกษาให้กับกระทรวง (๒) การจัดทำแผนพัฒนาระบบข้อมูลการอุดมศึกษา ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งมีสาระสำคัญในการจัดทำสถาปัตยกรรมข้อมูลของ สป.อว. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษาที่บูรณาการเชื่อมโยงกันในภาพรวมของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (๓) การพัฒนาระบบข้อมูลการอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาที่จัดส่งข้อมูลผ่านระบบฯ สามารถจัดส่งข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และ (๔) การจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Data Catalog) เพื่อให้ สป.อว. มีรายชื่อบุคคลข้อมูลที่มีสัมพันธ์กับกระบวนการทำงานตามภารกิจ มีชุดข้อมูลมีคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

นอกจากนี้ สป.อว. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลของกระทรวง โดยดำเนินงานเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบโจทย์ "การสร้างเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล" เพื่อวางระบบการพัฒนาด้านดิจิทัลใน อว. ตามมาตรฐาน กฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อสร้างความทันสมัย และเป็นสากลสำหรับเตรียมความพร้อมในการเป็นการเป็นศูนย์กลางข้อมูล (Data Center) ด้านการอุดมศึกษา ของประเทศ โดย Data Center ของ สป.อว. ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Information Security Management System) ISO27001/IEC2013 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลด้าน Security โดยมุ่งเน้น Confidentiality-Integrity-Availability ซึ่ง สป.อว. ได้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล ได้จัดทำแนวปฏิบัติด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้ Best Practice และ ISO27701 มาประยุกต์ใช้ (๒) การรักษาความมั่นคงปลอดภัย ด้วยการ ใช้ Security Framework ของ NIST (๓) การใช้เทคโนโลยี AI/Machine Learning ในการ Monitor และทำแผนรับมือภัยคุกคามด้านความปลอดภัย อย่างอัตโนมัติ (๔) สป.อว. มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญได้รับการรับรองประกาศนียบัตรที่เป็นสากล (professional corticated) (๕) มีการทำงานในลักษณะ Proactive ร่วมกับเครือข่าย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ Thai-CERT Japan-CERT และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวปฏิบัติ ข้อมูลวิเคราะห์เชิงลึก (Threat Intelligence) สำหรับทำให้สามารถป้องกัน ดูแล แก้ไขภัยทางไซเบอร์ได้

๖) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่สุดคล้องกับความต้องการของประเทศ และแผนการผลิต พัฒนา และส่งเสริมการผลิตกำลังคนคุณภาพที่มีศักยภาพสูง การจัดสรรและบริหารจัดการทรัพยากรในการจัดการอุดมศึกษาให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต

สป.อว. โดยกองส่งเสริมและพัฒนาากำลังคน ได้ทบทวนและปรับปรุงแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ให้เป็นระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนของการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ โดยทบทวนและปรับปรุงให้เชื่อมโยงบริบทสังคมที่ทันกับสถานการณ์และกรอบ

นโยบายยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีความครอบคลุม การพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ซึ่งประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) พัฒนาศักยภาพคน (Capacity Building) (๒) ส่งเสริมระบบนิเวศวิจัยอุดมศึกษา (Research Ecosystem Building) และ (๓) จัดระบบอุดมศึกษาใหม่ (Higher Education Transformation) โดยการดำเนินงานตามแผนดังกล่าวจะแบ่ง ออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) การอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย หลังวิกฤตโควิด ๑๙ และช่วงที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐) การอุดมศึกษาเพื่อความยั่งยืนของไทย

นอกจากนี้ สป.อว. ได้จัดทำกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา รวมทั้ง ระบบการจัดสรรและการบริหารงบประมาณด้านการอุดมศึกษาฯ เสนอต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เพื่อเสนอสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนา กลไกทาง การเงินและงบประมาณให้เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบอุดมศึกษาให้สนองตอบต่อนโยบายการพัฒนา ประเทศ แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาตามนัยยะแห่ง พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย มาตรา ๔๕ (๑) งบบุคลากรซึ่งเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของบุคลากร มาตรา ๔๕ (๒) งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุน ที่ได้รับการจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปหรืองบลงทุน และมาตรา ๔๕ (๓) งบประมาณเพื่อพัฒนาความเป็น เลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ซึ่งประมาณการ กรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาที่ขอรับการสนับสนุนเพื่อผลิตบัณฑิตและกำลังคน และขับเคลื่อน การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รวม ๑๑๔,๖๓๔.๗๖๘๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๘,๙๑๑.๔๘๕๕ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๓) ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนา (Roadmap) ระบบการจัดสรรและบริหาร งบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์สำหรับการอุดมศึกษาที่ใช้หลักการ Demand-directed Budgeting เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ และทำให้กลไกงบประมาณเป็นเครื่องมือในการแปลง นโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยแบ่งการทำงานเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะที่ ๑ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖) พัฒนา แผนปฏิบัติการการอุดมศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนกำลังคน การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณด้าน การอุดมศึกษา และการกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณด้านอุดมศึกษา (Plan – based Budgeting) ระยะ ที่ ๒ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐) พัฒนาการจัดสรรงบประมาณด้านอุดมศึกษาแบบบูรณาการโดย เน้นผลสัมฤทธิ์ (Result – based Budgeting) และระยะที่ ๓ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑ เป็นต้นไป) พัฒนาการ จัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการผ่านด้านอุปสงค์เป็นหลัก (Demand – Directed Budgeting)

ในส่วนของการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษา ตลอดชีวิต สป.อว. โดยกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนิน โครงการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต โดยเพิ่มพูนทักษะ (Upskill) เสริมทักษะเดิมที่มีอยู่ (Reskill) และเพิ่มเติมทักษะใหม่ ๆ (Newskill) ให้กับกำลังคนของประเทศ (Workforce) เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ และเตรียมความพร้อมในการรองรับการทำงานในอนาคต เพิ่มผลิตภาพให้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ มีแรงงานที่ได้รับการยกระดับและส่งเสริมทักษะระดับสูงและ พัฒนาทักษะใหม่ จำนวน

กว่า ๔,๐๐๐ คน และมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต (Upskill/Reskill) ภายในสถาบันการศึกษาที่ได้มาตรฐานไม่น้อยกว่า ๗๐ หลักสูตร

๗) จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

สป.อว. โดยกองยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาโดยการจัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔ ฉบับ ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้แก่ (๑) มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อใช้ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง (๒) มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษา คุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่น เพื่อใช้ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง (๓) มาตรฐานการอุดมศึกษาอื่น เพื่อกำหนด “มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา” เป็นมาตรฐานอื่นในมาตรฐานการอุดมศึกษา และ (๔) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด สำหรับใช้ในการบริหารจัดการให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องมีอย่างน้อย ๔ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล ทั้งนี้ สป.อว. อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาภายใต้กฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาทั้ง ๔ ฉบับ ให้ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

ในส่วนของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สป.อว. ได้จัดทำประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หน่วยงานประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้ สป.อว. ได้ดำเนินการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมายปัจจุบัน ดังนี้

(๑) การให้ความเห็นชอบ/อนุมัติการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และ แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ/การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การปรับลดจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร ในกรณีที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้งดรับนักศึกษาและปิดหลักสูตร และการปรับปรุงนิยามของ พหุวิทยาการและสหวิทยาการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการศึกษาในปัจจุบัน

(๒) การอนุโลมการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) โดยการขยายเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาสำหรับผู้ครบกำหนดระยะเวลาออกไปอีก ๑ ปีการศึกษา จำนวน ๒ ครั้ง (ครั้งที่หนึ่งสำหรับปีการศึกษา ๒๕๖๒ และครั้งที่สองสำหรับปีการศึกษา ๒๕๖๓) การอนุโลมผลการสอบภาษาอังกฤษสำหรับผู้เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยมอบให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดวิธีการ และเกณฑ์ในการกำหนดผลการทดสอบภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ได้ตามแนวทางเดิมที่เคยได้แจ้งสถาบันอุดมศึกษาถือปฏิบัติแล้ว และการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรที่มีสหกิจศึกษา การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม โดยมอบให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการฝึกงานหรือฝึกภาคสนามเป็นการมอบหมายให้นักศึกษาจัดทำโครงการ หรืออาจให้มีการเรียนการสอนเชิงปฏิบัติการผ่านระบบออนไลน์ หรือจัดกระบวนการวิชาทดแทน หรือวิธีการอื่นใดตามที่เห็นสมควร ที่สามารถได้ผลลัพธ์การเรียนรู้เทียบเคียงกับที่หลักสูตรกำหนด โดยให้ครอบคลุมการดำเนินการดังกล่าวที่สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการไปก่อนหน้านี้ด้วยแล้ว ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เป็นต้นไป จนกว่าคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) จะมีมติเป็นอย่างอื่น

(๓) การให้ความเห็นชอบให้ปรับปรุงแนวปฏิบัติการดำเนินการตรวจสอบหรือพิจารณาหลักสูตรการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบ ที่ส่งมายัง สป.อว. ผ่านระบบการพิจารณาความของสอศคลังของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (CHE Curriculum Online : CHECO) ว่าสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เพื่อลดระยะเวลาดำเนินการให้มีความรวดเร็ว แต่ยังคงความถูกต้องและไม่ขัดต่อกฎหมาย และเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา โดยการตรวจสอบความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาจากเล่มเอกสารหลักสูตร (มคอ.๒) เป็นหลักในการพิจารณาความสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลในระบบ CHECO กับเล่มเอกสารหลักสูตร มคอ.๒ โดยให้ความสำคัญกับ ๓ ประเด็นหลัก คือ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา โครงสร้างหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้รับผิดชอบหลักสูตร

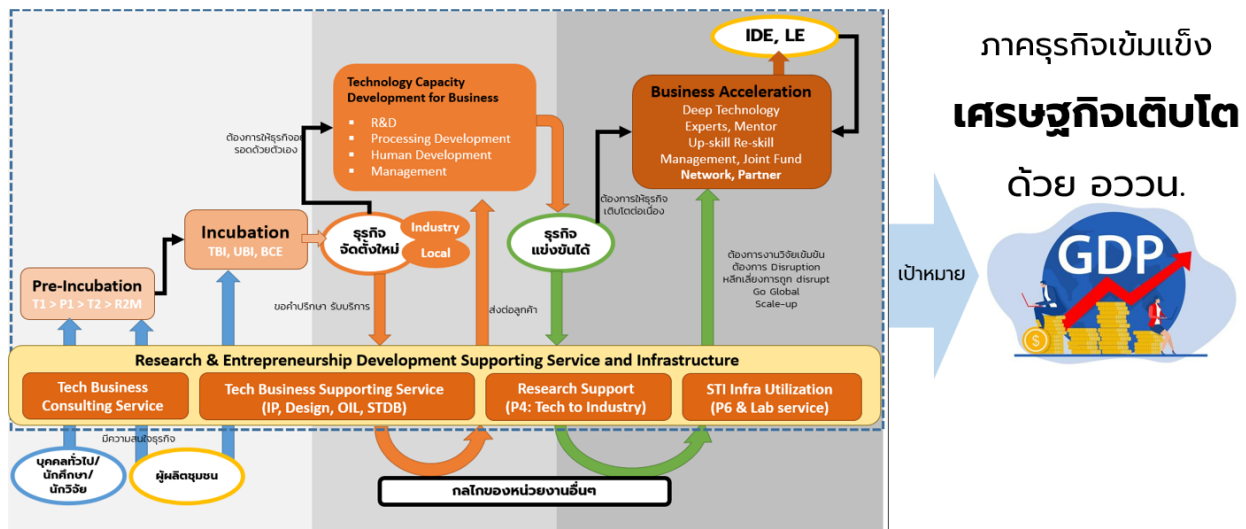
สป.อว. ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยการดำเนินงานโครงการพัฒนาทักษะกำลังคนของประเทศ (Reskill/Upskill/Newskill) โดยมีการดำเนินงานภายใต้โครงการ ได้แก่ การปรับปรุงเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง การเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้ ระบบคลังหน่วยกิต การวางแผนจัดทำฐานข้อมูลคลังหน่วยกิต (National Credit Bank) และการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education หรือ CWIE) รวมทั้งได้พัฒนาระบบฐานข้อมูล CWIE เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ CWIE และจัดทำ (ร่าง) กรอบมาตรฐานหลักสูตรและการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education Standards Framework) การสร้างมาตรฐานผู้ดำเนินการด้าน CWIE การจัดหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับคณาจารย์นิเทศและผู้นิเทศ CWIE และหลักสูตรผู้ปฏิบัติงาน CWIE เพื่อสร้างมาตรฐานผู้ดำเนินการด้าน CWIE ตลอดจนการจัดงานวันสหกิจศึกษาบูรณาการกับการทำงาน (CWIE DAY)

๘) ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ งานวิจัยและนวัตกรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานนวัตกรรมทั้งในระดับชุมชน จังหวัด และประเทศ รวมทั้งการเข้าถึงองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมของผู้ประกอบการ ชุมชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

สป.อว. โดยกองส่งเสริมและประสานเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้พัฒนารูปแบบความร่วมมือ กลไกการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และหน่วยงานภาคีในพื้นที่ ให้กลายเป็นระบบนิเวศด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อการถ่ายทอด องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แบบมีส่วนร่วมในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานนวัตกรรม โดยกำหนด แพลตฟอร์มการทำงาน ๓ แพลตฟอร์มหลัก ได้แก่

(๑) แพลตฟอร์มพัฒนารัฐกิจฐานวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มุ่งเน้นให้เกิด การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) ด้วยกระบวนการพัฒนาผู้ประกอบการตลอดระยะการเติบโต ของธุรกิจทั้ง ๓ ระยะ ได้แก่ การพัฒนาธุรกิจ Early Stage โดยการบ่มเพาะธุรกิจในกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้เริ่ม ธุรกิจ และการพัฒนาธุรกิจ Development Stage โดยการพัฒนารัฐกิจเริ่มต้นให้อยู่รอด แข่งขันได้ด้วย วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งกลุ่มเป้าหมายคือ วิสาหกิจชุมชน OTOP SMEs และ Startup ตลอดจน การพัฒนาธุรกิจ Acceleration Stage โดยการเร่งการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งใช้ ความร่วมมือจากหลากหลายองค์กร รายละเอียดตามภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ แพลตฟอร์มพัฒนารัฐกิจฐานวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๒) แพลตฟอร์มสังคมเชิงพื้นที่ (Social/Area-based platform) ที่มุ่งเน้นให้เกิด การพัฒนาสังคมด้วยองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Social science development) ด้วยการส่งเสริมให้เกิด การขยายผลการใช้ประโยชน์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมลงสู่พื้นที่ชุมชน ซึ่งมีมิติการพัฒนา ๓ ด้าน ได้แก่ มิติการสร้างรายได้เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และสมุนไพร ยา หรือ

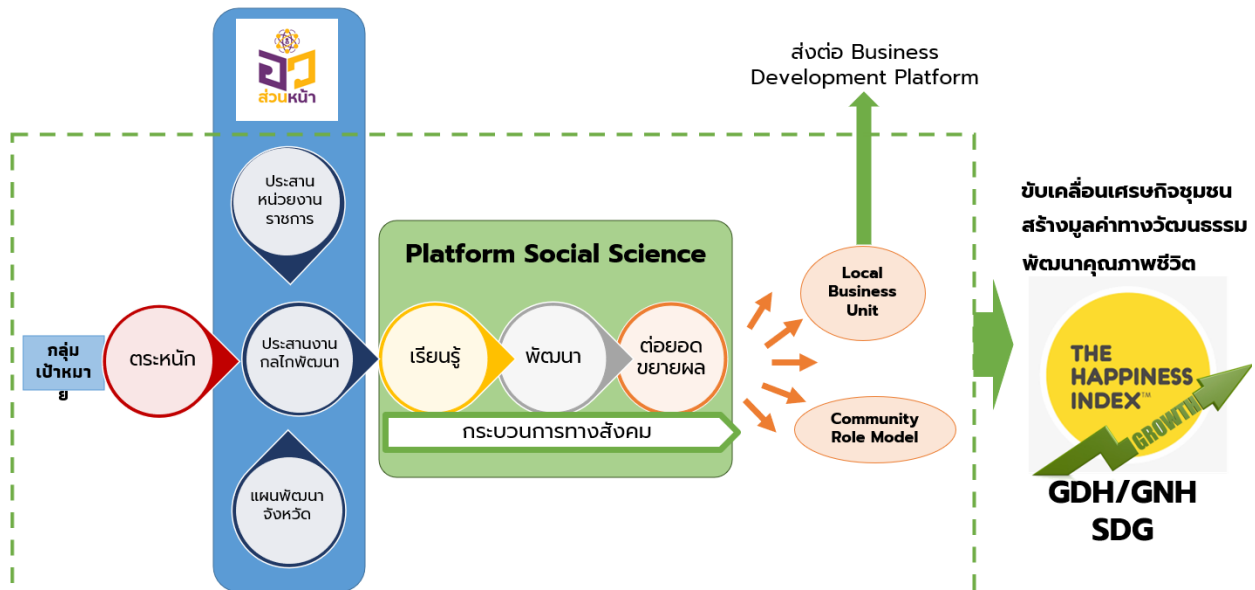
เกสรชัณฑ์ และมีวัฒนธรรม อัตลักษณ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าวัฒนธรรม เช่น การพัฒนาด้านศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรม อาหารและเครื่องดนตรีประจำท้องถิ่น รวมทั้งมิติการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น เรื่องสุขภาวะ สุขภาพในชุมชน สุขภาพ การศึกษา วิจัย พัฒนาเกี่ยวกับวิถีชุมชน สิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงการบริการภาครัฐ รายละเอียดตาม ภาพที่ ๓

(๓) แพลตฟอร์มพัฒนาระบบนิเวศ (Ecosystem Development) เป็นการเสริม ศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาในด้านธุรกิจและด้านสังคม ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เครือข่าย ข้อมูล นโยบายเชิงพื้นที่ งบประมาณ กฎระเบียบ การติดตามและประเมินผล ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับ ระบบนิเวศที่ สป.อว. ดำเนินการในปัจจุบันและมีการพัฒนาต่อไปในอนาคต ได้แก่

ต้นแบบ

- โครงสร้างพื้นฐาน เช่น อาคารอำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ โรงงาน
- บริการ เช่น การให้คำปรึกษา แนะนำ จับคู่กับกลไกการพัฒนาธุรกิจ
- ดิจิทัล เช่น ฐานข้อมูล และดิจิทัลแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่รวบรวมข้อมูล องค์ความรู้ และการเชื่อมโยงบริการต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์
- โครงสร้างพื้นฐานเชิงสถาบัน เช่น นโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรฐาน งบประมาณ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนานวัตกรรมเชิงพื้นที่
- เครือข่ายและการเชื่อมโยง เช่น การพัฒนาศักยภาพ การเชื่อมโยง การดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย

ภาพที่ ๓ แพลตฟอร์มสังคมเชิงพื้นที่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดำเนินงานผ่านโครงการสำคัญ ๗ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งได้สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิต มาตรฐาน บรรจุภัณฑ์ เครื่องจักร เพื่อให้สินค้ามีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถขยายช่องทางการจำหน่ายได้ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ จำนวน ๒๑๗ ราย และมีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับ จำนวน ๒๙๘ ผลิตภัณฑ์

(๒) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน ซึ่งได้ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการฟาร์ม ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและแปรรูปปศุสัตว์ เป็นการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดน โดยมีผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่ได้รับการพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์ จำนวน ๒๑ ผลิตภัณฑ์ โดยมีกลุ่ม/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการบ่มเพาะและต่อยอดผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์ จำนวน ๙ กลุ่ม

(๓) โครงการส่งเสริมกิจการอุทยานวิทยาศาสตร์ (นิคมธุรกิจวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) ซึ่งได้สนับสนุนให้ภาคเอกชนทำวิจัยและพัฒนาในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผ่านการให้บริการพื้นที่สำนักงาน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ การบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การวิจัยร่วมกับภาคเอกชน การออกแบบนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และการพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยของภาคเอกชนในพื้นที่ โดยมีผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี จำนวน ๖๕ ราย มีโครงการที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยี จำนวน ๑๓๐ โครงการ

(๔) โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเริ่มต้นธุรกิจ ซึ่งได้ส่งเสริมให้เกิด Startup Ecosystem ในมหาวิทยาลัยที่นำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งผู้ประกอบการ โดยมีผู้ประกอบการที่ได้รับการสนับสนุนศักยภาพด้วยความร่วมมือระหว่างกิจการขนาดใหญ่และมหาวิทยาลัย จำนวน ๓๐ ราย และสนับสนุนงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยที่ร่วมดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ระหว่างกิจการขนาดใหญ่และมหาวิทยาลัย (Business Brotherhood) จำนวน ๘ ศูนย์

(๕) โครงการสร้างและพัฒนาวิสาหกิจในระยะเริ่มต้น ซึ่งได้ส่งเสริมธุรกิจนวัตกรรมใหม่ โดยมีผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นใหม่จำนวน ๑๒๒ ราย และมีนักศึกษาที่เข้าปฏิบัติงานในบริษัทธุรกิจในหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ จำนวน ๙ ราย โครงการดังกล่าวทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวน ๗๕๙ ล้านบาท

(๖) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งได้พัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ต้นแบบภายใต้โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค เพื่อยกระดับให้ได้มาตรฐานสู่เชิงพาณิชย์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากเกษตรอัตลักษณ์

(๗) การถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งมีผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน ๒๐,๘๙๙ คน เกิดมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผู้ประกอบการ/ชุมชนนำผลงานวิจัยและพัฒนาไปใช้ประโยชน์กว่า ๓๕๐ ล้านบาท

๙) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สป.อว. โดยกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ส่งเสริมและกำกับดูแลการดำเนินกิจการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยดำเนินการดังนี้ (๑) การแก้ไขข้อกำหนดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบและการรับทราบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งสิ้น ๔๔ เรื่อง (๒) การขออนุญาตเปลี่ยนชื่อ และการขอใช้ชื่ออักษรต่างประเทศของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๓ แห่ง (๓) การดำเนินการแต่งตั้งกรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๙๘ คำสั่ง (๔) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๒๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๖ (บัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบ) (๕) การตรวจสอบการจัดทำและจัดส่ง รายงานงบการเงิน ประจำปี รายงานประมาณการรับนักศึกษาใหม่ และรายงานประจำปี ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๗๒ แห่ง (๖) การขอความเห็นชอบในการรับความช่วยเหลือและการทำนิติกรรมทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๑๔ เรื่อง (๗) การเลิกกิจการโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๑ แห่ง และ (๘) การโอนใบอนุญาตจัดตั้งโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน ๓ แห่ง

ในส่วนของการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา สป.อว. โดยกองส่งเสริมและพัฒนาทุนทางปัญญา ได้ดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้าน ประกอบด้วยผลงานรับใช้ท้องถิ่นและสังคม ผลงานสร้างสรรค์ด้านสุนทรียะ ศิลปะ ผลงานการสอน ผลงานนวัตกรรม และผลงานศาสนา เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการทั่วไป โดยไม่ต้องอาศัยงานตำราหรืองานวิจัย โดยการจัดทำประกาศดังกล่าวถือเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมด้วย

(๒) จัดทำ กฎ ก.พ.อ. การได้รับเงินประจำตำแหน่งผู้บริหารและข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันวิทยาลัยชุมชน เพื่อเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการในสถาบันวิทยาลัยชุมชนทุกประเภทตำแหน่ง รวมทั้งตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือน และผู้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารในสถาบันวิทยาลัยชุมชน

(๓) จัดทำมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งสำหรับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร โดยเพิ่มประเภทตำแหน่งวิชาชีพเฉพาะให้เป็นคุณสมบัติเข้าสู่ตำแหน่งประเภทผู้บริหารได้อีกประเภทหนึ่ง รวมทั้งกำหนดประสบการณ์ในการบริหารหน่วยงานให้ชัดเจนขึ้น และกำหนดให้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนดและรับรองหน่วยจัดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ต้องมีอยู่ก่อนได้รับการแต่งตั้ง ทั้งนี้ สป.อว. ได้จัดทำ

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานในการดำเนินการให้สอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

นอกจากนี้ สป.อว. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนของการเสนอขอโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งศาสตราจารย์ และรับทราบการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ กรณีที่ สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) กำหนด รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการด้านการพิจารณาคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากต่างประเทศในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งข้าราชการพลเรือนใน สถาบันอุดมศึกษา และพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา

- คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลในสถาบัน อุดมศึกษาพิจารณาตีความวินิจฉัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลในสถาบัน อุดมศึกษา เช่น การรับโอนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กรณีตำแหน่งที่ว่างเป็นตำแหน่งที่ได้รับ การอนุมัติให้ต่อเวลาราชการ แนวปฏิบัติการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่ง ประเภทผู้บริหาร และประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ

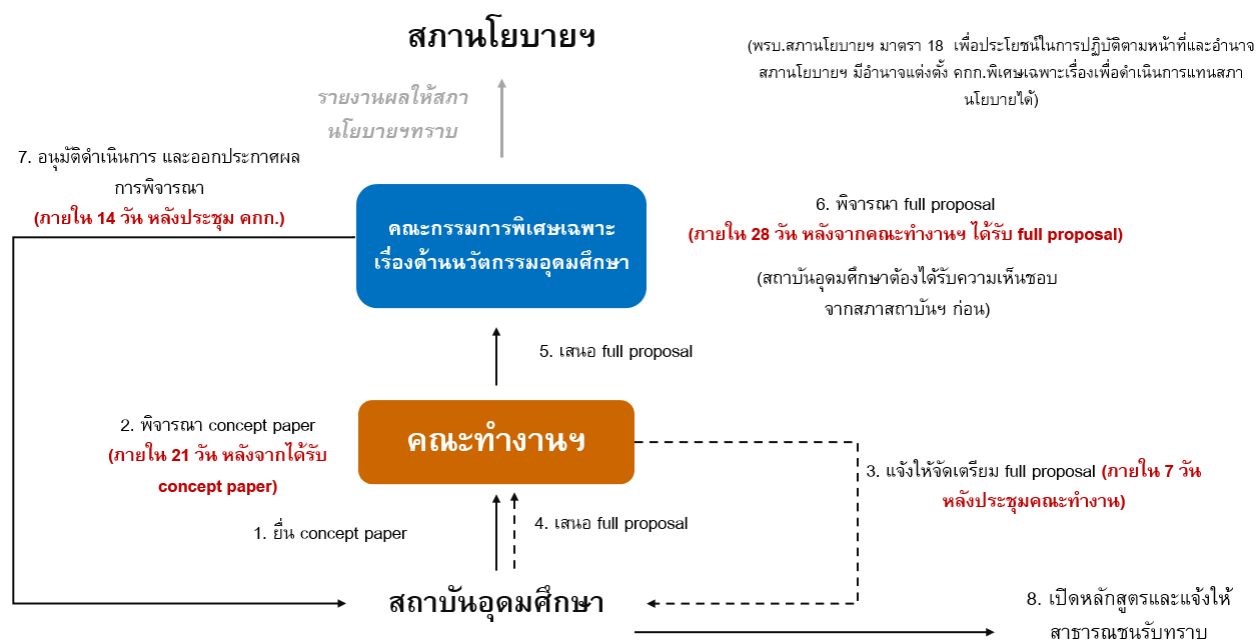
- คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบราชการ พิจารณาให้ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ราชการ ข้อบังคับและประกาศแก่หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ ก.พ.อ. มีมติมอบหมาย เช่น ท้าหรือกรณีการขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่ ตามมาตรา ๕๔ แห่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑๐) สนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อย่างต่อเนื่อง

สป.อว. ได้สนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรมให้สำเร็จในเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

๑๐.๑) สป.อว. โดยกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม ได้ร่วมกับสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอวช.) จัดทำ ข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Higher Education Sandbox) เพื่อให้ การจัดการศึกษาสามารถแก้ไขข้อจำกัดในการพัฒนาและยกระดับกำลังคนด้านอุดมศึกษา และส่งเสริมการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชนเพื่อให้การผลิตกำลังคนตอบโจทย์ความต้องการ ของตลาดแรงงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแนวทางดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และ มอบอำนาจให้สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองและมี คำสั่งให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาแทนคณะรัฐมนตรี รายละเอียด กลไกการเสนอขอจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษาตามภาพที่ ๔ และต่อมา สป.อว. ได้จัดทำ ประกาศเปิดรับข้อเสนอการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดส่ง ข้อเสนอการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐาน การอุดมศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

ภาพที่ ๔ กลไกการเสนอขอจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา

๑๐.๒) สป.อว. โดยกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มดังนี้ (๑) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (๒) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (๓) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น (๔) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา และ (๕) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาเฉพาะ ซึ่งที่ผ่านมา สป.อว. ได้จัดทำแนวทางหลักในการจัดทำแผนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา แผนการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ หรือแผนการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาด้านอื่น ควรประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ๕ กิจกรรม ที่มีความแตกต่างของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่

(๑) การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ได้แก่ เทคโนโลยีและระบบแวดล้อม สำหรับการเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนสมัยใหม่และเน้นประสิทธิภาพการเรียนรู้ในสถานการณ์โรคระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) การพัฒนาหลักสูตรตามทิศทางของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

(๒) การพัฒนาและแสวงหาบุคลากร ได้แก่ การพัฒนาทักษะ (Upskill/Reskill) อาจารย์ เพื่อตอบสนองต่อการเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ การจ้างผู้เชี่ยวชาญการวิจัยระดับโลก ทั้งแบบเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา ทุนบัณฑิตศึกษาและนักวิจัยหลังปริญญาเอก (Postdoctoral Fellows) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

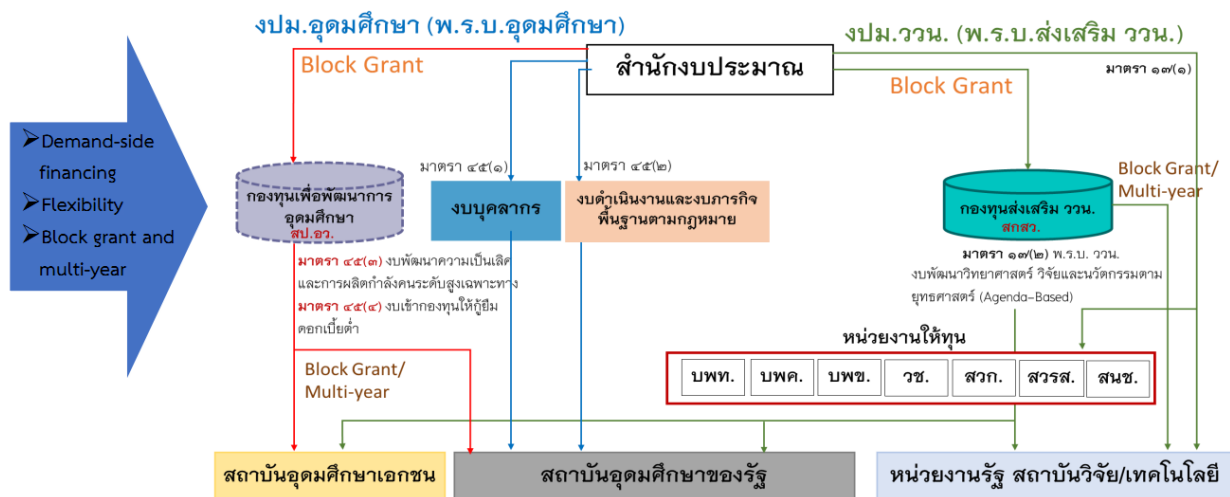
(๓) ความเป็นนานาชาติ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับโลก ในกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่เป็นรูปธรรมในลักษณะ strategic partner มีรายละเอียดความร่วมมือที่ชัดเจน

(๔) การบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม ได้แก่ ระบบการบริหารและจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อขับเคลื่อนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การผลักดันศูนย์วิจัยให้สู่ระดับโลก

(๕) การสร้างแพลตฟอร์มความร่วมมือ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงาน/เอกชน/ชุมชนตามกลุ่มยุทธศาสตร์และจุดเน้นสถาบันอุดมศึกษา ในลักษณะจตุรภาคี การรวมกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายหรือทิศทางของประเทศทั้งการสร้างความเป็นเลิศและกำลังคนที่ร่วมกันและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๓) สป.อว. โดยกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ร่วมกับสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอวช.) ศึกษาหลักการ และจัดทำข้อเสนอการจัดตั้งกองทุนและร่างแก้ไขพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยการเพิ่มเติมหมวดกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตและกำลังคนที่มีสมรรถนะและศักยภาพสูงเพียงพอต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจสาขาใหม่ ๆ และพัฒนาสังคมและชุมชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เกิดการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนเพื่อให้เกิดระบบนวัตกรรมการพัฒนากำลังคนและบุคลากรทุกช่วงวัย เพื่อตอบโจทย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาบุคลากรของประเทศให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ โดยกองทุนพัฒนาการอุดมศึกษาจะใช้แหล่งงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๓) งบประมาณความเป็นเลิศและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง และงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๔) งบเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งมีความแตกต่างจากงบประมาณที่จัดสรรจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มุ่งเน้นการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในสาขาที่ขาดแคลนหรือในพื้นที่เป้าหมาย รายละเอียดตามภาพที่ ๕

ภาพที่ ๕ การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการอุดมศึกษา

นอกจากนี้ สป.อว. ได้ดำเนินงานโครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ซึ่งมีส่วนในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นโครงการที่สร้างกำลังคนที่มี

สมรรถนะสูงสำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (First and New S-Curve) และสร้างฐาน (Platform) การพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตบัณฑิตให้มีกระบวนการจัดการศึกษาแบบใหม่ มีการสร้างต้นแบบของหลักสูตรแนวใหม่ และเน้นการร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนโดยการปฏิบัติงานจริงผ่านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัยในสถานประกอบการหรือภาคเอกชน มีผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการเป็นพี่เลี้ยงที่ดูแลให้คำแนะนำแก่นักศึกษา/ผู้เรียน อาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่กำกับดูแล (Coaching) นักศึกษา/ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักศึกษา/ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเองและทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้มีความสามารถในการทำงานได้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน และตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีนักศึกษาบัณฑิตพันธุ์ใหม่ที่มีศักยภาพ มีสมรรถนะและทักษะที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรม จำนวน ๑๔,๕๖๘ คน และมีกำลังคนในสถานประกอบการที่เพิ่มพูนสมรรถนะและผู้ที่ต้องการเรียนรู้สมรรถนะและทักษะเพิ่มเติม จำนวน ๘,๐๐๖ คน

๑.๒ การทำงานในรูปแบบอไจน์ (Agile) ของ สป.อว.

มติ ก.พ.ร. เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ได้กำหนดให้มี Agile Team แยกต่างหากจากโครงสร้างปกติของสำนักงานปลัดกระทรวงเพื่อดำเนินการปฏิรูปการอุดมศึกษา ในงานส่งเสริมและพัฒนากำลังคนและทุนทางปัญญา และงานขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยจัดตั้งเป็น Agile Team เดียวและอาจแบ่งเป็นทีมย่อยตาม Agenda มีเป้าหมายและระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้มี Sandbox เพื่อการผ่อนคลายระเบียบการบริหารงานบุคคลสำหรับ Agile Team อาทิ

(๑) กำหนดระบบแลกเปลี่ยนพนักงานระหว่างองค์กร (Secondment) ระหว่างหน่วยงานของรัฐทุกรูปแบบ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน พนักงานมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่/พนักงานองค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจในทุกระดับและตำแหน่ง นอกเหนือจากการพิจารณาโอนย้ายรายบุคคล

(๒) หัวหน้าส่วนราชการสามารถพิจารณาบรรจุและแต่งตั้งบุคคลภายนอกจากภาคเอกชน/หน่วยงานอื่นที่มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะเข้ารับราชการได้ (Lateral Entry) เพื่อเป็น Agile Team

(๓) ผู้ปฏิบัติงานใน Agile Team สามารถนำผลงานที่สะสมเป็น Portfolio เพื่อเลื่อนเงินเดือนและเคลื่อนระดับ เพื่อประเมินและคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งประเภทบริหารและวิชาการได้

ทั้งนี้ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงไปทำข้อตกลงกับสำนักงาน ก.พ. ในการของผ่อนคลายกฎระเบียบในการบริหารงานบุคคล เพื่อให้การขับเคลื่อน Agile Team และ Sandbox ด้านการบริหารงานบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวง เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

ผลการดำเนินการ

สป.อว. ได้มีคำสั่งจัดตั้งกลุ่มขับเคลื่อนภารกิจสำคัญตามนโยบาย ข้อสั่งการ และมติคณะรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานภายใน สป.อว. โดยเป็นการดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มขับเคลื่อนเฉพาะกิจที่มีแนวคิดการทำงานในรูปแบบใหม่ (Agile Team) ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในลักษณะของการช่วยราชการ ทั้งในส่วนของ สป.อว. และ อว. โดยรูปแบบการบริหารกลุ่มภารกิจให้ดำเนินการในรูปแบบการจัดตั้งกลุ่มภารกิจ/โครงการ โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งนี้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดตั้งกลุ่มภารกิจแล้ว ๒ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มภารกิจบริหารยุทธศาสตร์ จัดตั้งขึ้นเพื่อขับเคลื่อนโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย) โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาอุดมศึกษา โครงการตามแผนงานปฏิรูประบบ อววน. แผนงานย่อย : การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรผ่านการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริง (Experiential Learning) โครงการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Sandbox) โดยได้มอบหมายบุคลากร สป.อว. ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มภารกิจ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดแผนงาน บริหารโครงการและงบประมาณในภาพรวมของกลุ่มภารกิจ และได้มอบหมายบุคลากร สป.อว. และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจ

๒) กลุ่มบูรณาการการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนวทางการบูรณาการการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) รวมทั้งประสาน บูรณาการทรัพยากร และอำนวยความสะดวกการทำงานระหว่างหน่วยงานในสังกัด อว. ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงเป็นไปในทิศทางและเป้าหมายที่กระทรวงกำหนด ตลอดจนติดตาม และเร่งรัดให้การดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด อว. บังเกิดผลทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้มอบหมายบุคลากร สป.อว. ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มภารกิจ เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการดำเนินงาน มอบหมาย สั่งการบุคลากรในกลุ่มภารกิจให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้มอบหมายบุคลากร สป.อว. หรือหน่วยงานในสังกัด อว. เข้าร่วมสนับสนุนการดำเนินการในกลุ่มดังกล่าว

๑.๓ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป

ก.พ.ร. ได้ให้ข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไปของ สป.อว. ซึ่ง สป.อว. ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑) ควรทบทวนบทบาทภารกิจด้านการอุดมศึกษาที่ตัดโอนมาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยเฉพาะภารกิจในลักษณะการกำกับดูแล (Regulator) และภารกิจที่ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งภารกิจที่ไม่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเองเพื่อเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมใช้บังคับ

ผลการดำเนินงาน

สป.อว. ได้ทบทวนบทบาทของ สป.อว. ในการกำกับ ดูแลสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในเรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการพัฒนากำลังคนในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้จัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการ รวมจำนวน ๕ ฉบับ ได้แก่ (๑) มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๒) มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา (๓) มาตรฐานการอุดมศึกษาอื่น (๔) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และ (๕) กฎกระทรวงมาตรฐานการขอตำแหน่งวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา เสนอคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยกฎหมายทั้ง ๕ ฉบับนี้ จะให้อำนาจในการปรับแก้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาและทำให้การขับเคลื่อนงานของสถาบันอุดมศึกษาติดขัด

รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานหลักสูตรที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งกฎหมายนี้จะช่วยให้การทำงานภายในสถาบันอุดมศึกษามีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น

นอกจากนี้ สป.อว. ยังได้ดำเนินการเพื่อลดบทบาทในการกำกับดูแลเรื่องการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา โดยได้จัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการลดการควบคุม กำกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัว โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้อนุมัติการจัดการเรียนการสอนและอนุมัติหลักสูตรซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

๒) ควรทบทวนความจำเป็นในการคงหน่วยงานในกำกับของสำนักงานปลัดกระทรวง ได้แก่ กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย โครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน สถาบันคลังสมองของชาติ ศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและพัฒนาแห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี และเสนอ ก.พ.ร. เพื่อพิจารณากำหนดเป็นภารกิจของหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวง ทั้งนี้กรณีหมดความจำเป็นให้กระทรวงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายุบเลิกหน่วยงาน

ผลการดำเนินงาน

๒.๑) กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and Innovation-Based Enterprise Development Fund: TED Fund) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐ โดยการรวบรวมกองทุนตั้งตัวได้กับกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตามมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งกองทุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษา หรือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาไม่เกิน ๗ ปี หรือบุคลากรในสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัย หรือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) หรือวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ให้สามารถดำเนินธุรกิจบนฐานขององค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และเป็นตัวเร่งสำคัญในการเพิ่มปริมาณการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งกองทุนดำเนินการในลักษณะการสนับสนุนทุนอุดหนุนสมทบบางส่วน (Matching Grant) หรือทุนอุดหนุนสมทบกำหนดเงื่อนไขการส่งคืนเมื่อโครงการประสบความสำเร็จเชิงพาณิชย์ (Recoverable Grant) โดย TED Fund ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีโครงสร้างการบริหารงานภายใต้หลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด โดยตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนที่มีปลัดกระทรวงเป็นประธาน และให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนจากข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงหรือบุคคลภายนอกที่ได้รับการสรรหา

สป.อว. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่ากองทุนดังกล่าวมีภารกิจที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกับ สป.อว. โดยประโยชน์จากการดำเนินงานกองทุนนี้ถือเป็นตัวเร่งสำคัญในการเพิ่มปริมาณการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนและก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีความก้าวหน้าและยั่งยืน ดังนั้น สป.อว. จึงเห็นควรให้คงภารกิจดังกล่าวตามรูปแบบการดำเนินงานภายใต้

คณะกรรมการบริหารกองทุน ภายใต้หลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการบริหารนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดต่อไป

๒.๒) สถาบันคลังสมองของชาติ (Knowledge Network Institute of Thailand: KNIT) โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ รับทราบการจัดตั้งสถาบันคลังสมองของชาติ โดยสถาบันมีภารกิจที่สำคัญ คือ การพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษาให้มีความพร้อมในการขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ และการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการอุดมศึกษา รวมทั้งการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการตอบสนองการพัฒนาประเทศและสังคม ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาประเทศในประเด็นสำคัญและเร่งด่วน ซึ่งมีการดำเนินงานผ่าน ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) การหนุนเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัย โดยการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย และการเสริมขีดความสามารถในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา ผ่านการจัดอบรมภายใต้หลักสูตรต่าง ๆ (๒) การใช้ประโยชน์จากพลังของบุคลากรอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศและสังคม โดยการจัดให้มีเวทีระดมความคิด (Forum) ในประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ (๓) การวิจัยเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบอุดมศึกษา โดยการจัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายในการสร้างความเข้มแข็งของระบบอุดมศึกษา และการพัฒนาต้นแบบหรือข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศ ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย บริหารโดยคณะกรรมการบริหารสถาบันคลังสมองของชาติ โดยขอรับการจัดสรรงบประมาณผ่าน สป.อว. เพื่อดำเนินการตามหน้าที่หลักดังกล่าว และอาศัยการจัดจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงาน

สป.อว. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าภารกิจด้านการจัดให้มีเวทีระดมความคิด (Forum) ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ในประเด็นที่สำคัญ และด้านการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบอุดมศึกษาที่สถาบันคลังสมองของชาติดำเนินการ เป็นภารกิจที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกับ สป.อว. และเป็นภารกิจที่สำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยฐานเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและความชำนาญของสถาบันคลังสมองของชาติเพื่อดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น สป.อว. จึงเห็นควรให้คงภารกิจของสถาบันคลังสมองของชาติใน ๒ ด้านดังกล่าวไว้ โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการบริหารสถาบันคลังสมองของชาติกำหนด แต่ควรให้มีการปรับ/สร้างกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัด อว. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สอวช. ที่มีหน้าที่หลักในการเสนอความเห็นด้าน อววน. ต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อย่างไรก็ตามภารกิจด้านการจัดอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย ซึ่งภารกิจดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหน้าที่ของ สป.อว. ในส่วนของกองขับเคลื่อนและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กขค.) ที่มีหน้าที่ในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลและระบบการบริหารจัดการที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยการศึกษา วิเคราะห์ และพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในการพัฒนาสภาสถาบันอุดมศึกษาและผู้บริหาร ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการปรับบทบาทหน้าที่ดังกล่าวของสถาบันคลังสมองของชาติ รวมถึงการสร้างกลไกการทำงานร่วมกันกับ สป.อว. เพื่อให้งานด้านการส่งเสริมธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศต่อไป

สป.อว. ได้จัดประชุมกับสถาบันคลังสมองของชาติ และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สอวช.) เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ เพื่อหารือแนวทางการปรับบทบาทและภารกิจของสถาบันคลังสมองของชาติ ซึ่งคณะกรรมการบริหารสถาบันคลังสมองของชาติ ในคราว

การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ได้มีการหารือในประเด็นแนวทางการปรับบทบาทและภารกิจของสถาบันคลังสมองของชาติตามที่ สป.อว. และ สอวช. เสนอ ซึ่งคณะกรรมการได้มีมติเห็นด้วยการปรับบทบาทของสถาบันฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา โดยไม่ให้กระทบต่อโครงสร้างของสถาบันฯ และเห็นชอบให้สถาบันฯ เพิ่มบทบาทในการเป็น Think tank ด้านอุดมศึกษา

๒.๓) ศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาแห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ศูนย์ซีมีโอไรเอ็ด (SEAMEO RIHED) โดยที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อปี ๒๕๓๕ ได้เห็นชอบให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพของศูนย์ RIHED โดยเป็นแกนกลางประสานงานเกี่ยวกับงบประมาณ ดำเนินการกับสำนักงานเลขาธิการองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีทบวงมหาวิทยาลัย ในขณะนั้น (ปัจจุบันคือ สป.อว.) เป็นเจ้าภาพที่ตั้งและเป็นตัวกลางในการประสานความร่วมมือระดับนโยบาย ทางด้านการอุดมศึกษาในระดับชาติและภูมิภาคเพื่อก้าวเป็นผู้นำด้านการอุดมศึกษา พัฒนาและสร้างสรรค์ นวัตกรรมการเรียนรู้ งานวิจัย และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการขอรับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development

สป.อว. พิจารณาแล้วเห็นว่าศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยการอุดมศึกษาและการพัฒนาแห่งองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ ศูนย์ซีมีโอไรเอ็ด (SEAMEO RIHED) เป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ประเทศไทยโดย สป.อว. เป็นเจ้าภาพที่ตั้งและสนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงาน ดังนั้นจึงเห็นควรให้ สป.อว. สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒.๔) สำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Secretariat: AUN Sec.) โดยที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อปี ๒๕๔๒ เห็นชอบให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งถาวรของสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เพื่อการพัฒนาความปึกแผ่นของอาเซียนโดยผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นการแสดงศักยภาพและบทบาททางวิชาการของไทยในการริเริ่ม บริหาร และพัฒนาโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย/สถาบันไทยได้พัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการในภูมิภาค โดยมีทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้น (ปัจจุบันคือ สป.อว.) เป็นเจ้าภาพที่ตั้งและสนับสนุน งบประมาณการดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

สป.อว. พิจารณาแล้วเห็นว่าสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Secretariat: AUN Sec.) เป็นหน่วยงานระหว่างประเทศที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ ประเทศไทยโดย สป.อว. เป็นเจ้าภาพที่ตั้งและสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงาน ดังนั้นจึงเห็นควรให้ สป.อว. สนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒.๕) โครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (inter University Network: UniNet) โดยที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๙ เห็นชอบโครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนา การศึกษา และเห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งองค์กรกลางทำหน้าที่บริหารจัดการเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งต่อมาได้มีการจัดตั้งสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ เป็นหน่วยงานกลางบริหารและบริการระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา ทั้งการจัดการ เรียนการสอนทางไกลแบบสองทาง หรือบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่ายให้เหมาะสมและเพียงพอกับ การศึกษาวิจัย ในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งหน้าที่ในการให้บริการเครือข่ายระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย

ทั้งการพัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Union Catalog) หรือการพัฒนาฐานข้อมูลและจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Thai Digital Collection) เป็นต้น ตลอดจนบริการระบบเครือข่ายสัญญาณเคเบิลใยแก้วนำแสงและอุปกรณ์สำหรับสถาบันในสังกัด อว. โดยสำนักงานฯ ขอรับการจัดสรรงบประมาณผ่าน สป.อว. เพื่อดำเนินการตามหน้าที่หลักดังกล่าว ซึ่งมีข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยช่วยราชการบางเวลา และอาศัยการจัดจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารสำนักงาน มีอำนาจในการกำหนดและจัดระบบการบริหารงานบุคคลและงบประมาณ

สป.อว. พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (inter University Network: UniNet) มีภารกิจที่มีความสอดคล้องกับ สป.อว. ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สป.อว. ได้กำหนดให้กองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจในการ (๑) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล (๒) จัดทำ พัฒนา และเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการอุดมศึกษา ฐานข้อมูลมาตรฐานการอุดมศึกษาของประเทศ ฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้บริหารและสาธารณชน (๓) พัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลของกระทรวง รวมทั้งระบบความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีดิจิทัลของกระทรวง (๔) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรในสังกัดกระทรวง ดังนั้น สป.อว. จึงได้มอบหมายให้กองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและสนับสนุนการดำเนินงานของ UniNet เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงมีความเป็นเอกภาพตั้งแต่ระดับนโยบาย อันจะส่งผลให้การดำเนินงานในระดับปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานภาพรวมต่อไป

๒.๖) โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University: TCU) เป็นโครงการที่มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยการพัฒนาและบริหารจัดการแพลตฟอร์มกลางเพื่อการเรียนรู้ดิจิทัลระดับชาติและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยการศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ตในระบบเปิด (Thai-MOOC) ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้แบบเปิดของสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเนื้อหาแบบดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการดำเนินงานในการในเรื่องที่สำคัญ เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำสื่อการเรียนรู้ e-Learning การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำบทเรียน e-Courseware เป็น Online Course การจัดหา Virtual Library และการจัดหาและดูแลระบบคอมพิวเตอร์ส่วนกลาง เพื่อใช้จัดเก็บ Learning Resources เพื่อใช้บริหารจัดการ Online Course เพื่อใช้ในการลงทะเบียนเรียนของผู้เรียน โดย สป.อว. ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามหน้าที่หลักดังกล่าว (เดิมอยู่ภายใต้ศูนย์ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ซึ่งปัจจุบันรวมอยู่ในภารกิจของ Uninet) ซึ่งมีข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยช่วยราชการบางเวลา และอาศัยการจัดจ้างบุคลากรมาปฏิบัติงาน

สป.อว. พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University: TCU) เป็นโครงการที่มีภารกิจหลักสอดคล้องกับกองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดย สป.อว. ขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อดำเนินงานดังกล่าว ดังนั้น สป.อว. จึงได้มอบหมายให้กองระบบและบริหารข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและสนับสนุนการดำเนินงานของ TCU เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงมีความเป็นเอกภาพตั้งแต่ระดับนโยบาย อันจะส่งผลให้การดำเนินงานในระดับปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานภาพรวมต่อไป

๓) ควรทบทวนภารกิจที่ใกล้เคียงกันของหน่วยงานในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เช่น ภารกิจด้านการพัฒนากำลังคนที่มีหลายหน่วยงานในกระทรวงดำเนินการ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยในสังกัด รวมทั้งควรวางกลไกประสานบูรณาการเป้าหมายการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนและลดอุปสรรคการทำงานในลักษณะ Silo

ผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของ สป.อว. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผน ทั้งแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง และแผนด้านการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ สป.อว. ได้คำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงที่จะร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนดังกล่าว ตลอดจนเน้นการเชื่อมโยงภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทั้งด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การให้ทุน และการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม โดยได้กำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อเป็นการแบ่งหน้าที่การทำงานไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว

๔) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง คือ การส่งเสริมทัศนคติและวิถีคิด (Mindset) รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture) ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นอกจากนี้ควรกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการปรับทัศนคติ วิถีคิด และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นรูปธรรมเพิ่มเติมด้วย

ผลการดำเนินงาน

สป.อว. ได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการทำให้บุคลากร สป.อว. มีทัศนคติที่ดีสามารถปฏิบัติงานได้ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมาย โดยได้จัดตั้งทีมส่งเสริมทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งทำหน้าที่จัดทำเป้าหมายในการส่งเสริมทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ ออกแบบและวางแผนการทำงานของ สป.อว. ในการส่งเสริมทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดแผนงาน/โครงการส่งเสริมทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ และร่วมขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ได้จัดจ้างบริษัท เคพีซี แอดไวเซอร์ จำกัด เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ดังกล่าว ซึ่งได้มีการออกแบบและกำหนดค่านิยมองค์กรของ สป.อว. ที่แสดงถึงความคาดหวังขององค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานและการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคลากร สป.อว. ร่วมกัน รวมทั้งได้มีการจัดทำแผนการสื่อสารและส่งเสริมค่านิยมองค์กร และแผนการพัฒนาบุคลากรเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง

การพัฒนาบุคลากรให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมองค์กรของ สป.อว. ตลอดจนกำหนดตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว รายละเอียดค่านิยมองค์กรของ สป.อว.ตามภาพที่ ๖

ภาพที่ ๖ ค่านิยมองค์กรของ สป.อว.

๒. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

๒.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ การกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีภารกิจเกี่ยวกับการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม การจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การริเริ่มขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญของประเทศ การจัดทำมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านวิจัยและนวัตกรรม และการให้รางวัล ประกาศเกียรติคุณ หรือยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานด้านการวิจัยและนวัตกรรม

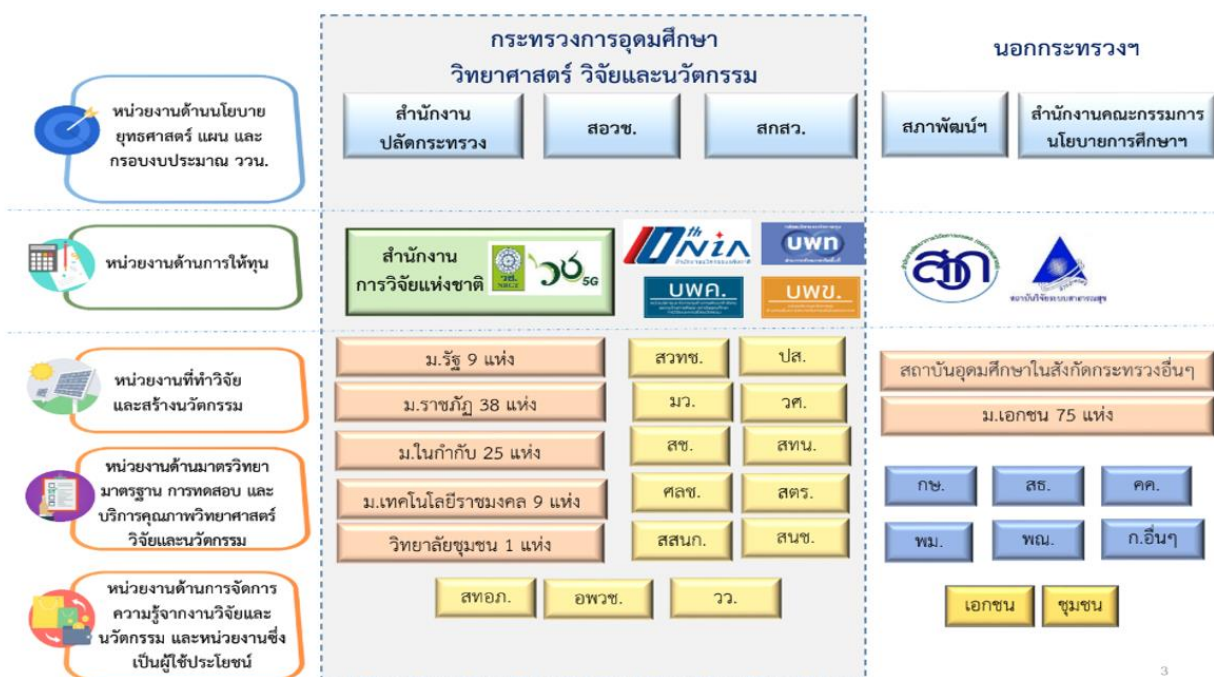
ภายหลังจากกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศใช้ วช. ได้พัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่สังกัด อว. เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของ อว. และ วช. ให้บรรลุ

เป้าหมาย โดยได้ปรับกระบวนการทำงานและเพิ่มศักยภาพของการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มียุทธศาสตร์ที่รองรับการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ของ วช. ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ โดยสังเขปดังนี้

๑) ภารกิจกาให้ทุนวิจัยและนวัตกรรม

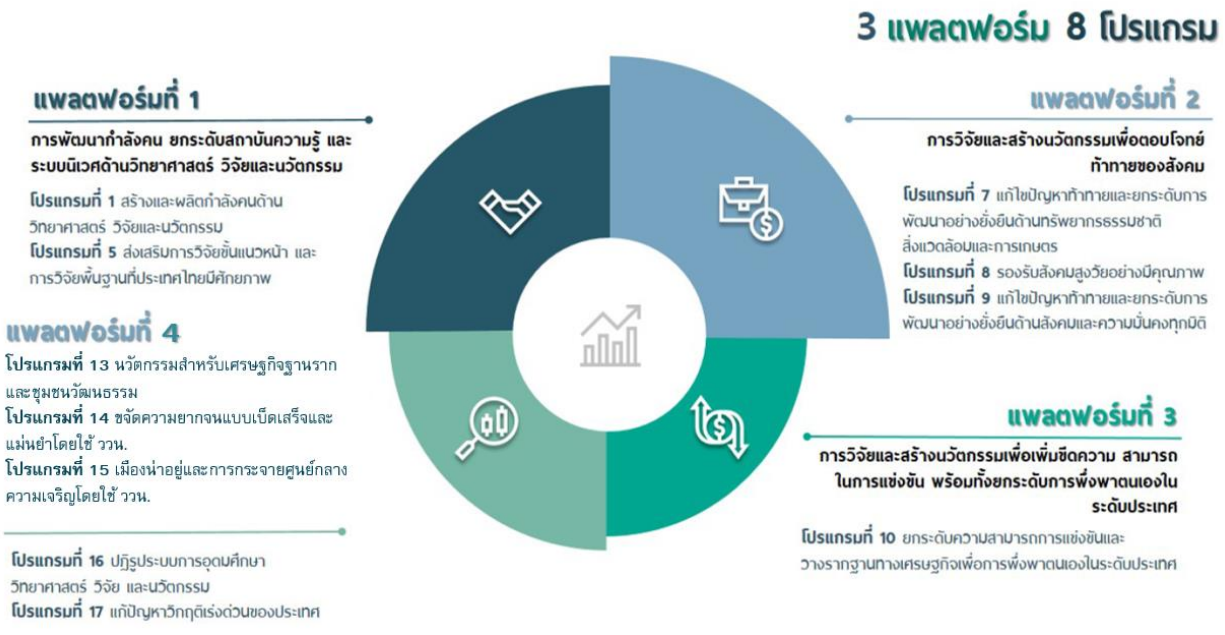
วช. ได้ปรับการดำเนินงานโดยเน้นให้เกิดการทำงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) หน่วยงานบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมอีก ๖ หน่วย คือ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการกำหนดขอบเขตและจัดระบบของหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รายละเอียดตามภาพที่ ๗

ภาพที่ ๗ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา ๗

ได้มีการกำหนดแผนงานเชิงกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายและทิศทางให้หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยในแผนงานเชิงกลยุทธ์ด้าน ววน. ดังกล่าว วช. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบบริหารและขับเคลื่อนแผนงานเชิงกลยุทธ์ด้าน ววน. ใน ๓ แพลตฟอร์ม ๘ โปรแกรม รายละเอียดตามภาพที่ ๘

ภาพที่ ๘ แผนงานเชิงกลยุทธ์ด้าน ววน. ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ภายใต้การบริหารของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

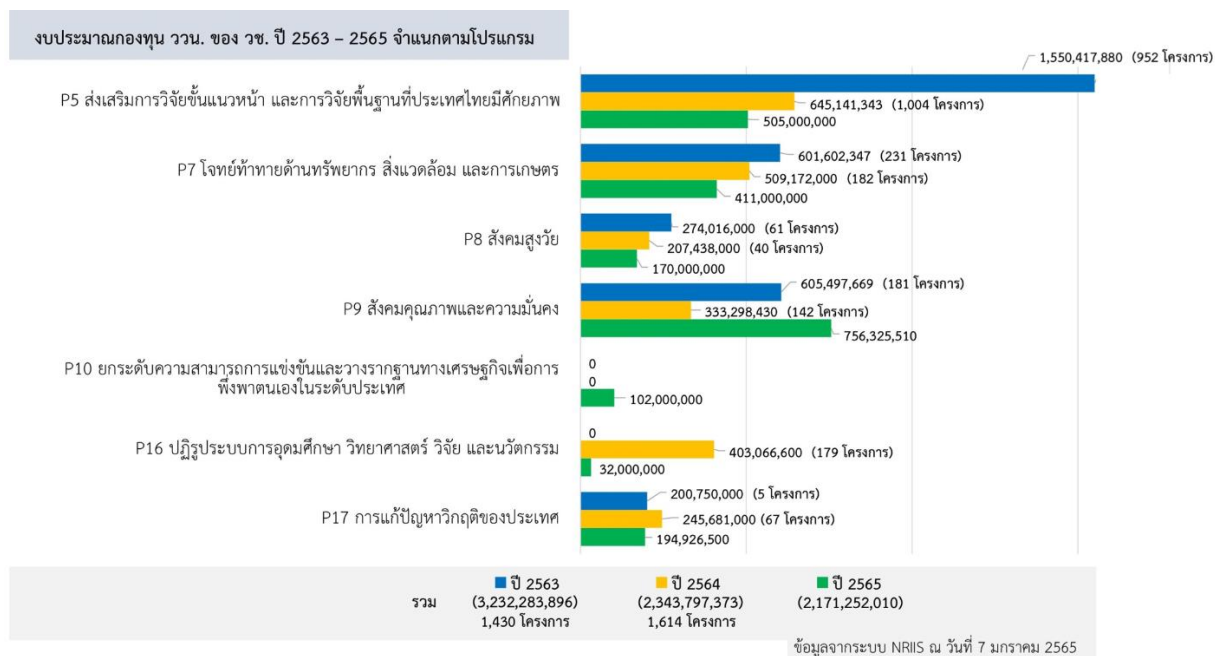

นอกจากนี้ วช. ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารและจัดการทุน โดยปัจจุบัน วช. มีรูปแบบการบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรม ๔ รูปแบบ ได้แก่

- (๑) Open Call : รูปแบบการเปิดรับข้อเสนอการวิจัยตามกรอบวิจัย/consortium
- (๒) Commissioning : รูปแบบการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการดำเนินงานในแต่ละกลุ่มเรื่องเพื่อดำเนินงานวิจัย
- (๓) Joint Project : รูปแบบการดำเนินงานวิจัยตามความร่วมมือ
- (๔) Co-Funding : รูปแบบการดำเนินงานวิจัยโดยการร่วมทุนวิจัย

รวมทั้งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการในการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมตามประเด็นเป้าหมาย เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความเห็นชอบในการสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ วช. ได้ปรับวิธีการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมใหม่ โดยทำงานผ่านระบบออนไลน์บนระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System : NRIS) รวมถึงได้ Streamline Process ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำกรอบการวิจัยและนวัตกรรม การพิจารณาข้อเสนอการวิจัยและนวัตกรรม การบริหารและติดตามงานวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจากการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ วช. ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากกองทุน ววน. จำนวน ๗,๗๔๗.๓๓ ล้านบาท และในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ได้อนุมัติจัดสรรให้ทุนวิจัยไปแล้ว ๓,๐๔๔ โครงการ รายละเอียดงบประมาณปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ตามภาพที่ ๘

ภาพที่ ๙ งบประมาณกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

การดำเนินงานดังกล่าวก่อให้เกิดผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญและถูกนำไปใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก เช่น นวัตกรรม Smart Community สำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ ผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับผู้สูงอายุ ระบบติดตามและคาดการณ์สมดุลน้ำของแหล่งน้ำ แพลตฟอร์มการให้บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ pm 2.5 และอนุภาคในชั้นบรรยากาศ นวัตกรรมทางการแพทย์รองรับสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ชุด PAPR วัคซีน Covid-19 ห้อง ICU ความดันลบ เป็นต้น

๒) การจัดการจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

วช. ได้ร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายการบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรม ทั้ง สอวช. สกสว. และหน่วยงานบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ๖ หน่วย พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (NRIIS) โดย วช. เป็นผู้รับผิดชอบหลักการพัฒนาระบบดังกล่าว ให้เป็นระบบหลักในการใช้บริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งในปัจจุบันทุกหน่วยงานทั้งที่ขอรับทุนและบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมจากงบประมาณแผ่นดินและกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ทำงานผ่านระบบ NRIIS ทั้งหมด และเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านระบบข้อมูลสารสนเทศกลางด้าน ววน. มีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนขับเคลื่อนการพัฒนา ววน. ของประเทศ วช. ได้จัดทำแผนการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศกลางด้าน ววน. ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานระบบวิจัยและนวัตกรรมนำไปใช้ในการปฏิบัติ เชื่อมโยงข้อมูลและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของงานดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับถ่ายโอนงานการจัดเก็บข้อมูลค่าใช้จ่ายการวิจัยและนวัตกรรมในส่วนของภาคเอกชนจาก สอวช. เรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มี

ความสมบูรณ์ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งในปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา วช. ได้จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลดัชนีดังกล่าว (<https://nrct.go.th/e-publish1/index64upd/index2564.html>) ให้หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศไปใช้อ้างอิงหรือใช้ในการติดตามเพื่อประกอบวางแผนการพัฒนาหรือใช้ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รายละเอียดตามภาพที่ ๑๐

ภาพที่ ๑๐ ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (NRIIS)

๓) การกิจการริเริ่ม ขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญของประเทศ

วช. ได้รับมอบหมายให้ขับเคลื่อนโครงการสำคัญๆ อาทิ โครงการขยายผลธนาคารปูม้า ๕๔๓ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนชายฝั่ง ๒๐ จังหวัด ซึ่งผลจากการดำเนินงานสามารถเพิ่มปริมาณการจับปูม้าได้มากกว่า ๔.๓๒๓ ล้านกิโลกรัม สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกลับสู่ชุมชนกว่า ๑,๗๒๙ ล้านบาท ศูนย์ปฏิบัติการด้านนวัตกรรมการแพทย์และการวิจัยและพัฒนาสนับสนุนการบริหารงานของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (ศบค.) วช. ได้ดำเนินการสนับสนุนข้อมูล เครื่องมืออุปกรณ์เวชภัณฑ์ป้องกันจากผลงานวิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเร่งด่วนตามสถานการณ์เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) รายละเอียดตามภาพที่ ๑๑ และโครงการเปลี่ยนเกียร์เป็นพลัง เป็นต้น

ภาพที่ ๑๑ การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเร่งด่วนตามสถานการณ์: Covid-19

นอกจากนี้ วช. ได้ดำเนินโครงการประเทศไทยในอนาคต หรือ Future Thailand โดย วช. ได้วางกรอบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และวางหลักการใช้ชุดข้อมูลจากการวิจัยและนวัตกรรม มาช่วยฉายภาพอนาคตของประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานและสถาบันวิจัยของประเทศ ๘ แห่ง ได้แก่ สถาบันพระปกเกล้า มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ราชบัณฑิตยสภา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มูลนิธิคลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม และสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ ซึ่งผลสำเร็จของโครงการที่ได้จากการวิจัยของ วช. ได้ส่งมอบเป็นชุดข้อมูลข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief) จำนวน ๑๐ ชุด ให้แก่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อประกอบการจัดทำและขับเคลื่อนหมุดหมายของร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ดังนี้

- (๑) ประเทศไทยในอนาคตกับการเป็นประตูการค้า การลงทุน และจุดยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญ ของภูมิภาค
- (๒) ประเทศไทยในอนาคตกับการมีระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ
- (๓) ประเทศไทยในอนาคตกับการตอบโจทย์กำลังคนที่มีสมรรถนะสูงต่อการพัฒนา
- (๔) ประเทศไทยในอนาคตกับการมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม
- (๕) ประเทศไทยในอนาคตกับความสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๖) ประเทศไทยในอนาคตกับการเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

(๗) ประเทศไทยในอนาคตกับการเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน

(๘) ประเทศไทยในอนาคตกับการมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

(๙) ประเทศไทยในอนาคตกับการมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตอย่างยั่งยืน

(๑๐) ประเทศไทยในอนาคตกับการเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและบริการดิจิทัลของอาเซียน

๔) การจัดการจัดทำมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย

วช. ได้กำหนดแผนดำเนินการด้านมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนามาตรฐานการวิจัยของประเทศอย่างเป็นระบบ ยกย่องคุณภาพไปสู่มาตรฐานสากล โดยได้พัฒนาจัดทำและกำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด คู่มือแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการวิจัยด้านต่างๆ และได้ดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้ พัฒนา ทั้งบุคลากรและหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการวิจัยให้แก่หน่วยงานต่างๆ

๕) การจัดการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์

วช. ได้ให้ความสำคัญในการผลักดันการนำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายองค์ความรู้ไปสู่ชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ด้วยวิจัยและนวัตกรรม โดยตลอดช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ วช. ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่หน่วยงานในระดับชุมชนไปกว่า ๓,๐๐๐ หน่วยงาน ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่ผลิตสร้างสรรค์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้วยการให้คนในชุมชนท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย สร้างกลไกการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรมผ่านเครือข่ายวิจัย ๔ ภูมิภาค และศูนย์วิจัยชุมชน ๔๙ ศูนย์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และร่วมกันขยายผลการนำผลงานวิจัยพร้อมใช้ไปสู่การพัฒนาชุมชนสังคมพื้นที่ ซึ่งในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา มีชุมชนกว่า ๖,๒๐๐ ชุมชนที่ได้นำองค์ความรู้เทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์กับชุมชน ช่วยเพิ่มศักยภาพอาชีพเดิม สร้างอาชีพใหม่ และยกระดับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

๖) การจัดการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านวิจัยและนวัตกรรม

ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิจัยและนวัตกรรม วช. ได้ดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) และสำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ผลักดันและพัฒนาบุคลากรการวิจัยและนวัตกรรม โดย

มีการกำหนดขอบเขต กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกันเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน วช. ได้ร่วมกับหน่วยงานดังกล่าวดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ ขึ้น มีเป้าประสงค์ในการผลิต พัฒนาบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมของไทยให้มีคุณภาพสูง มีปริมาณเพียงพอ มีระบบนิเวศที่สนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมตลอดเส้นทางอาชีพในระบบวิจัยและนวัตกรรม วช. ได้จำแนกกลุ่มนักวิจัยและนวัตกรรมออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ นักวิจัยรุ่นเยาว์ นักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัยรุ่นกลางและนักวิจัยอาวุโส เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบ เครื่องมือหรือทุนวิจัยและนวัตกรรมให้เหมาะสม เช่น ทุนพัฒนานักวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ทุน พวอ. ทุน คปก. รองรับการพัฒนากลุ่มนักวิจัยรุ่นเยาว์ ทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น ทุนส่งเสริมกลุ่มวิจัย (เมธีวิจัยอาวุโส) รองรับการพัฒนากลุ่มนักวิจัยอาวุโส เป็นต้น

ตามที่ วช. ได้รับผิดชอบการพัฒนาบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมใน ๖ สาขา ประกอบด้วย สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และสุขภาพ วิศวกรรมและเทคโนโลยี เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สามารถให้การสนับสนุนการพัฒนานักวิจัยไปแล้วจำนวน ๑,๗๒๙ ทุน รวมทั้งได้รับถ่ายโอนทุนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรจำนวน ๒,๕๙๐ ทุน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มาบริหารต่อเพื่อพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๗) การกิจการให้รางวัล ประกาศเกียรติคุณ หรือยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานด้านการวิจัยและนวัตกรรม

วช. ได้ใช้การให้รางวัลการวิจัยแห่งชาติ ประกาศเกียรติคุณเป็นกลไกในการยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจแก่นักวิจัยและนักประดิษฐ์ โดยได้แบ่งรางวัลการวิจัยแห่งชาติ ออกเป็น ๔ ประเภท ประกอบด้วย รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัย รางวัลวิทยานิพนธ์ และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ซึ่งในปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา วช. ได้ให้รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ๗ ท่าน รางวัลผลงานวิจัย ๔๒ ผลงานรางวัลวิทยานิพนธ์ ๔๗ ผลงาน และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ๕๖ ผลงาน นอกจากนี้ วช. ได้ผลักดันให้ผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ของนักวิจัยไทยไปสู่เวทีระดับนานาชาติ รวมทั้งได้ผลักดันให้ผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลไปสู่การใช้ประโยชน์ครอบคลุมทั้งมิติการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

๘) การพัฒนาภายในองค์กร

วช. ได้เสริมสร้างแนวคิด ทักษะคติดของบุคลากร วช. ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำให้ วช. เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้มีความสำคัญกับการบริการ เตรียมความพร้อมบุคลากรของ วช. ด้วยการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ ความสามารถที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรและความคาดหวังของหน่วยงานเครือข่าย ส่งเสริมการขับเคลื่อนและปฏิบัติงานด้วยระบบดิจิทัล ส่งเสริมและเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน Streamline Process การทำงานให้รวดเร็ว คล่องตัว มีประสิทธิภาพสูงในการนำส่งผลผลิต ผลักดันและสร้างรูปแบบการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะคณะทำงานร่วม เช่น ร่วมกับ สกสว. ในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ววน. ร่วมกับ สปอว. ในการพัฒนาระบบข้อมูล อววน. ร่วมกับ สคช. ในการขับเคลื่อนผลงาน Future Thailand เชื่อมโยงข้อมูลระบบ NRIIS กับหน่วยงานอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ สารสนเทศวิจัยร่วมกัน พัฒนา NRIIS Mobile Application สำหรับ

สืบค้นข้อมูล ทูนวิจัย โครงการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการแจ้งเตือน ประกาศที่สำคัญสร้างกลไกและผลักดันให้บุคลากรเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ควบคู่ กับ PDCA เพื่อยกระดับการปฏิบัติงาน กำหนด Carrier Path ใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทที่ วช. และ Stakeholders คาดหวังในอนาคต ปรับปรุงระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำตัวชี้วัดรายบุคคลซึ่งถูกถ่ายทอดมาจากตัวชี้วัดสำนักงานฯ และตัวชี้วัดรายการกิจตามลำดับโดยกำหนดค่าเป้าหมายรับผิดชอบที่เหมาะสมกับศักยภาพ พัฒนาบุคลากรร่วมกับภาคีเครือข่ายในระบบวิจัยและนวัตกรรม เช่น สอวช. กรมทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้ง สำนักงาน ก.พ.

๒.๒ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป

ก.พ.ร. ได้ให้ข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไปของ วช. ซึ่ง วช. ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑) ควรเชื่อมโยงภารกิจการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรมของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติกับภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนและทุนทางปัญญาของสำนักงานปลัดกระทรวง และภารกิจให้ทุนการศึกษา ทุนสนับสนุนนักวิจัยและบุคลากรอื่นหลังปริญญาของหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)

ผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม วช. ได้ร่วมมือกับ สป.อว. สกสว. บพค. และ บพข. ในการพัฒนากำลังคนตั้งแต่ออยู่ในระดับอุดมศึกษา และหลังจบการศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้ชัดเจนในแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ที่ได้จัดแบ่งขอบเขตของการดำเนินงานของการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่ชัดเจน ให้เกื้อหนุนกันและต่อบุคลากรการวิจัยและนวัตกรรมที่มีศักยภาพแก่ระบบวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งมีการกำหนดเป้าหมาย OKR ติดตามและประเมินผลความสำเร็จโดย กสว. อย่างต่อเนื่องตลอดการขับเคลื่อนแผนฯ

๒) ควรให้ความสำคัญกับภารกิจการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรม โดยเฉพาะผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการอิสระ หรือเกษตรกร ให้มีแนวคิดมุมมอง หรือทักษะในการวิจัยและสร้างนวัตกรรม

ผลการดำเนินงาน

วช. ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรมและประชาชนให้มีแนวคิด ทักษะในการวิจัยตลอดทุกช่วงวัย โดยได้สร้างกลไกต่าง ๆ ในการส่งเสริมและสนับสนุนผ่านเวทีต่าง ๆ เช่น จัดตั้งและสร้างกลไกขับเคลื่อนผ่านเครือข่ายการวิจัยภูมิภาคและศูนย์วิจัยชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่สร้างกลไกการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการความรู้การวิจัยและนำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ อีกทั้งยังได้มีการจัดสรรให้ทุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community Based Research) ด้วยการเน้นให้คนในชุมชนเข้าร่วมกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นผ่านศูนย์ประสานงานการวิจัยเพื่อท้องถิ่นทั้ง ๕๐ โหนด เป็นต้น นอกจากนี้ วช. ยังได้มีกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาให้เยาวชนมีแนวคิด มุมมองในการเป็นนักวิจัยหรือนักประดิษฐ์

คิดค้นผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดงานวันนักประดิษฐ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การสนับสนุนการส่งผลงานวิจัยหรือสิ่งประดิษฐ์เข้าประกวดในเวทีระดับนานาชาติ เป็นต้น

๓) ควรให้ความสำคัญกับการค้นคว้า รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมใหม่ ๆ ของต่างประเทศ รวมถึงการเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบายและในทางปฏิบัติต่อไป

ผลการดำเนินงาน

วช. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและปรับปรุงระบบข้อมูลเดิมเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (National Research and Innovation Information System : NRIIS) ขึ้น เพื่อใช้เป็นระบบกลางในการบริหารจัดการทุนวิจัยและเป็นระบบฐานข้อมูลกลางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยให้ทุกหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมใช้ระบบ NRIIS ในการบริหารจัดการทุนวิจัยร่วมกัน และได้เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลการวิจัยและนวัตกรรมจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศการวิจัยและนวัตกรรมที่ ประชาชน ภาคเอกชน หน่วยงานวิจัย และหน่วยงานอื่นๆ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลได้ตามต้องการ

๓. กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)

๓.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) มีภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการทางวิทยาศาสตร์ โดยการดำเนินการกำกับดูแลและส่งเสริม วิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมอย่างยั่งยืน โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

๑) พัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ โดยการส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ด้านเคมี ด้านฟิสิกส์ และด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพตามมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศและทำให้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

๒) พัฒนาศักยภาพบุคลากรห้องปฏิบัติการ โดยการบริหารจัดการศึกษา และฝึกอบรมทางวิชาการและเทคนิคปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรห้องปฏิบัติการของภาครัฐและภาคเอกชน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

๓) พัฒนาหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการจัดหา จัดระบบ และจัดบริการสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และดำเนินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นแหล่งกลางของข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

๔) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชุมชน โดยการศึกษา วิจัย และพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาที่สำคัญและตามความจำเป็น รวมทั้งการถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๕) เป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยให้บริการวิเคราะห์ทดสอบวัสดุดิบและผลิตภัณฑ์ทางด้านเคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ ฟิสิกส์ ฟิสิกส์เชิงกล วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และวิเคราะห์ทดสอบมลพิษในสิ่งแวดล้อมทางด้านเคมีเชิงฟิสิกส์ ฟิสิกส์ ฟิสิกส์เชิงกล และวิศวกรรม รวมทั้งสอบเทียบความถูกต้องเที่ยงตรงของเครื่องมือ และอุปกรณ์วัดแก่หน่วยงานทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ภายหลังจากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศใช้ ๖๕. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ดังนี้

๑) พัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการ โดยการส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ด้านเคมี ด้านฟิสิกส์ และด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ตามมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติและทำให้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

๑.๑) ดำเนินการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการของประเทศ

๖๕. โดยสำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการเป็นหน่วยรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการ (Accreditation Body) ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ดำเนินการและจัดทำระบบบริหารงานคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC 17011 โดยได้รับการยอมรับร่วมกับองค์การความร่วมมือภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกว่าด้วยการรับรองระบบงาน (Asia Pacific Accreditation Cooperation, APAC MRA) และการยอมรับร่วมกับองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองห้องปฏิบัติการ (International Laboratory Accreditation Cooperation Mutual Recognition Arrangement, ILAC MRA) ทั้งด้านการรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการทดสอบ ด้านการรับรองความสามารถผู้จัดโปรแกรมการทดสอบ ความชำนาญห้องปฏิบัติการและการรับรองความสามารถผู้ผลิตวัสดุอ้างอิง

ในปี ๒๕๖๔ ให้การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 จำนวน ๒๐๓ ราย มีขอข้ายการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบครอบคลุมด้านฟิสิกส์ เคมี และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ดังนี้

- สาขาอาหาร อาหารสัตว์ และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
จำนวน ๗๓ ห้องปฏิบัติการ
- สาขาสีงแวดล้อม จำนวน ๗๙ ห้องปฏิบัติการ
- สาขาเคมีภัณฑ์ จำนวน ๒๕ ห้องปฏิบัติการ
- สาขายางและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๑ ห้องปฏิบัติการ
- สาขากระดาษและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๒ ห้องปฏิบัติการ

- สาขาเซรามิก แก้ว และวัสดุก่อสร้าง จำนวน ๒ ห้องปฏิบัติการ
- สาขาสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน ๑ ห้องปฏิบัติการ

ให้การรับรองความสามารถผู้จัดโปรแกรมการทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17043 จำนวน ๓๐ ราย โดยมีขอบข่ายการรับรองฯ ดังนี้

- สาขาทดสอบ จำนวน ๘ ห้องปฏิบัติการ
- สาขาสอบเทียบ จำนวน ๒ ห้องปฏิบัติการ
- สาขาทางการแพทย์ จำนวน ๒๐ ห้องปฏิบัติการ

ให้การรับรองความสามารถผู้ผลิตวัสดุอ้างอิงตามมาตรฐาน ISO 17034 จำนวน

๑ ราย

๑.๒) เสริมสร้างขีดความสามารถห้องปฏิบัติการด้วยกิจกรรมทดสอบความชำนาญ

วศ. ทำหน้าที่เป็นผู้จัดโปรแกรมทดสอบความชำนาญ ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17043 โดยได้รับการรับรองระบบงานการเป็นผู้จัดโปรแกรมทดสอบความชำนาญจากหน่วยงาน Taiwan Accreditation Foundation (TAF) ประเทศไต้หวัน จำนวน ๒๒ รายการ Certification No. P007 ใน ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ดำเนินกิจกรรมทดสอบความชำนาญปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบของประเทศ จำนวน ๓๒ กิจกรรม มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดสอบความชำนาญจำนวนทั้งสิ้น ๓,๑๘๘ ห้องปฏิบัติการ แบ่งตามสาขา ดังนี้

- สาขาอาหาร จำนวน ๕๓๒ ราย
- สาขาสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒,๑๐๗ ราย
- สาขาเคมี จำนวน ๒๕๒ ราย
- สาขาฟิสิกส์ จำนวน ๓๕ ราย
- สาขาสอบเทียบ จำนวน ๒๘๓ ราย

นอกจากนี้แล้วยังสามารถ ผลิต จำหน่ายและพัฒนาวัสดุอ้างอิง (RM) และวัสดุควบคุม (QC) เพื่อใช้ในระบบการควบคุมคุณภาพภายในห้องปฏิบัติการ สนับสนุนความสงบกลับได้ของห้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ประกอบการนำวัสดุอ้างอิงไปใช้ประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพ จำนวน 390 ราย แบ่งตามสาขา ดังนี้

- สาขาอาหาร จำนวน ๓๔๔ ราย
- สาขาสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๐ ราย
- สาขาเคมี จำนวน ๒๖ ราย

ทั้งนี้ การพัฒนาและการผลิตวัสดุอ้างอิง วัสดุควบคุมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการจะมีการประเมินโดยที่ปรึกษาทางวิชาการให้คำแนะนำการเก็บรักษา และวางแผนตรวจสอบความเสถียรของตัวอย่าง นักสถิติให้คำแนะนำในการวางแผนตรวจสอบความเสถียรของตัวอย่าง และการคำนวณ ก่อนที่จะจำหน่ายให้กับห้องปฏิบัติการ ตัวอย่างควบคุมที่จำหน่ายพร้อมใบรับรอง (Certificate) ซึ่งจะให้ค่าอ้างอิง (Reference value) ค่าความไม่แน่นอนของการวัด (Measurement uncertainty) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation) ที่น่าเชื่อถือ ห้องปฏิบัติการ สามารถนำไปประกอบการทำงาน ทำให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพจำเป็นต่อการทดสอบ เพื่อให้เป็นเครื่องมือที่มีค่าในการควบคุมคุณภาพ

๒) พัฒนาศักยภาพบุคลากรห้องปฏิบัติการ โดยการบริหารจัดการศึกษา และฝึกอบรมทางวิชาการและเทคนิคปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่บุคลากรห้องปฏิบัติการของภาครัฐและภาคเอกชน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ วศ. ดำเนินการเพื่อพัฒนากำลังคนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งสิ้น ๒๓,๐๒๖ ราย จากการถ่ายทอดความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมทั้งภาครัฐและเอกชน ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การเข้าร่วมการฝึกอบรม รวมทั้งการศึกษาด้วยตัวเอง ด้วยสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบ Lifelong Learning ประกอบด้วย

๒.๑) การจัดฝึกอบรมหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน ๒๒,๐๐๔ ราย จากจำนวน ๒๗ หลักสูตร เนื่องจากในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ยังคงอยู่ในช่วงของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนั้นในการฝึกอบรมจะเน้นช่องทางการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์เป็นหลักเพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในทุกภูมิภาคของประเทศสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างทั่วถึง ด้วยการอบรมหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วยระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๒.๒) การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ OTOP โดยการลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก รวมถึงการอบรมในรูปแบบออนไลน์ จำนวน ๑,๐๒๒ ราย ในพื้นที่ชุมชนหรือท้องถิ่นทั่วทุกภูมิภาค ด้วยผลงานวิจัยและพัฒนา โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๘๐ ผลิตภัณฑ์

โดยกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิตและบริการคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙๘ ซึ่งมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการที่ต้องอาศัยทักษะและความรู้จากนักวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ วศ. ในฐานะหน่วยรับรองความสามารถบุคลากร (Certification Body for Persons) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17024 ได้ดำเนินการพัฒนาระบบรับรองความสามารถบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การรับรองบุคลากรในสาขาที่ต่าง ๆ ที่ดำเนินการอย่างมืออาชีพแล้ว รวมถึงทำการพัฒนาเปิดสาขาใหม่ที่จำเป็นอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงสาขาที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการสร้างความร่วมมือและการยอมรับร่วม (MRA) ในระดับสากล ทำให้เกิดการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนบุคลากรในระดับองค์กรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งภาครัฐและเอกชนที่ยังมีความต้องการบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเพิ่มมากขึ้น

๓) พัฒนาหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการจัดหาจัดระบบ และจัดบริการสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และดำเนินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแหล่งกลางของข้อมูลทางวิชาการและข้อมูลสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

วศ. จัดหาทรัพยากรสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และจัดการระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ให้บริการแก่ผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เว็บไซต์ <http://siweb.dss.go.th> เป็นการขยายการให้บริการให้รวดเร็วและทั่วถึง

โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา เพื่อให้ประเทศมีแหล่งกลางของข้อมูลสารนิเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่
เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าแก่นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย นักประดิษฐ์ คิดค้น ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนทั่วไป ในอันที่จะนำข้อมูล สารระ ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา
ค้นคว้า วิเคราะห์ทดสอบ วิจัยพัฒนางานวิชาการ วิจัยพัฒนาอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ยังเริ่มการพัฒนาค้นคว้าข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีและฐานข้อมูลดิจิทัล ตลอดจนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและบริการในรูปแบบห้องสมุด
อิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) เพื่อขยายขีดความสามารถด้านบริการสารสนเทศวิชาการที่ทันสมัย พัฒนาระบบงาน
สำหรับการสร้าง การจัดการเนื้อหา จัดการการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book/
e-Journal) และรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถบริการสืบค้นแบบออนไลน์
ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเชื่อมโยงกับแหล่งสารสนเทศอื่นอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และ
เพิ่มศักยภาพการเข้าถึงสารสนเทศด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ภาคอุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชน

โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี วศ. สามารถส่งมอบสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่ภาคการผลิตและบริการ จำนวน
๔,๗๑๘ รายการการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน ๑,๓๖๓ รายการ
เพื่อนำไปใช้ในด้านการพัฒนาสินค้าที่ได้รับการตรวจสอบ สอบเทียบคุณภาพ อีกทั้งมีการให้บริการแนะนำตอบ
คำถามให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ ศูนย์ราชการสะดวก ๖,๘๖๐ ครั้ง

**๔) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชุมชน โดยการศึกษา วิจัย และพัฒนาทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีในสาขาที่สำคัญและตามความจำเป็น รวมทั้งการถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ**

วศ. มีบทบาทภารกิจที่สำคัญในการยกระดับสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้
ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการนำ
องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากผลการวิจัยและพัฒนาไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ
วิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ OTOP เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มี
คุณภาพและได้มาตรฐาน อีกทั้งลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก โดยเก็บข้อมูลและตัวอย่างผลิตภัณฑ์ก่อนและหลัง
การถ่ายทอดเทคโนโลยี มาทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการ และพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้
มาตรฐาน เพื่อให้สินค้ามีคุณภาพเข้าสู่กระบวนการยื่นขอรับรองมาตรฐานรวมทั้งได้รับการรับรองตามมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยได้ประสานความร่วมมือ
กับหน่วยงานภาครัฐและในระดับท้องถิ่น เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการ
OTOP ให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสขยายช่องทางการตลาดในการจำหน่ายสินค้าภายใน
และต่างประเทศได้ จึงมีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น
ในการพัฒนาพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพต่อไป โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔
มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๘๐ ผลิตภัณฑ์ โดยมีตัวอย่างผลงานวิจัยและพัฒนาที่นำไปถ่ายทอด
เทคโนโลยี ดังนี้

- การบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าวขาว
- การพัฒนากระบวนการผลิตผ้าทอด้วยสีธรรมชาติ
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์แชมพูสมุนไพร เจลล้างมือแอลกอฮอล์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ลูกประคบสมุนไพร)
- เทคโนโลยีการทำเจลแอลกอฮอล์ล้างมือและสเปรย์แอลกอฮอล์
- เทคโนโลยีการยืดอายุการเก็บผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (ประเภทปลาต้ม และการแปรรูปปลา)
- ลงพื้นที่สำรวจการบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ
- ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึกเรื่องการมัดย้อมผ้าทอมือด้วยสีธรรมชาติและ การเขียนลายเส้นบาติก
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลปัญหาการผลิตและให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการด้านอาหาร

จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ/ชุมชน ทำให้เกิดมูลค่าผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต เพิ่มขึ้น ๓๖.๑๔ ล้านบาท

๕) เป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยให้บริการวิเคราะห์ทดสอบวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ทางด้านเคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ ฟิสิกส์ ฟิสิกส์เชิงกล วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และวิเคราะห์ทดสอบมลพิษในสิ่งแวดล้อมทางด้านเคมีเชิงฟิสิกส์ ฟิสิกส์ ฟิสิกส์เชิงกล และวิศวกรรม รวมทั้งสอบเทียบความถูกต้องเที่ยงตรงของเครื่องมือ และอุปกรณ์วัด แก่หน่วยงานทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

วศ. ดำเนินงานด้านการตรวจสอบ สอบเทียบคุณภาพสินค้า และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้าของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและวิสาหกิจชุมชน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีสินค้าได้รับการทดสอบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค จำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๗๗,๗๓๒ รายการ โดยมีอุตสาหกรรม/สินค้าที่ให้บริการ ได้แก่ การทดสอบวัสดุก่อสร้าง ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก เยื่อและกระดาษ แก้วและกระจก วัสดุ วัสดุเซรามิกและวัสดุคอมโพสิตผลิตภัณฑ์อาหารและวัสดุสัมผัสอาหาร โดยทดสอบเพื่อการส่งออก การขอขึ้นทะเบียน การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และตรวจสอบคุณภาพทั่วไป เป็นต้น โดยคิดเป็นมูลค่าผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมทั้งสิ้น ๑,๔๑๘.๘๓ ล้านบาท

๖) อื่นๆ

๖.๑) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

โดยมีผู้ประกอบการใหม่และผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขัน จำนวน ๓๐๖ ราย จากการดำเนินงาน ๓ กิจกรรม ดังนี้

(๑) การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตและการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ (Process Upgrading) ประกอบด้วย ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมแก้วและกระจก ด้านผลิตภัณฑ์ยาง ด้านอุตสาหกรรมกระดาษ

(๒) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าและบริการ (Product Upgrading) โดยการให้คำปรึกษาในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการปรับกระบวนการผลิตให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติที่ดีขึ้น

(๓) ส่งเสริมสินค้าและบริการของ SMEs/Startup ให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน โดยการให้คำปรึกษาและให้บริการการทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นำเข้าตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่เป็นมาตรฐานบังคับ การตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในประเทศให้มีมาตรฐาน อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการคุ้มครองผู้บริโภคให้สามารถใช้สินค้าและบริการได้อย่างปลอดภัย เช่น การทดสอบคุณภาพบรรจุภัณฑ์ยาตามมาตรฐาน การทดสอบคุณสมบัติของกระจกแผ่นที่จะใช้ในการผลิตกระจกแปรรูป การทดสอบทรายแก้วและวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแก้วและกระจก การทดสอบบรรจุภัณฑ์แก้วสำหรับผลิตภัณฑ์เภสัชภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ยา เป็นต้น

๖.๒) การใช้ประโยชน์ในเขตนวัตกรรม

ผู้ประกอบการเข้ามาใช้ประโยชน์ในเขตนวัตกรรม ๑๓ ราย โดยแบ่งเป็น

- โครงการสร้างมาตรฐานการทดสอบเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ การบิน และหุ่นยนต์ จำนวน ๓ ราย
- โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร Food Innopolis และการพัฒนานักרבอุตสาหกรรมพันธุ์ใหม่ Food Warrior จำนวน ๑๐ ราย

๖.๓) การพัฒนาเกณฑ์กำหนดและมาตรฐานเพื่อรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์

จัดทำร่างมาตรฐาน จำนวน ๘ ฉบับ ดังนี้

(๑) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ยางกำบัง เล่ม 1 ยางกำบังรังสีเอกซ์ และรังสีแกมมา

(๒) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ถ้วยกระดาษสำหรับเครื่องดื่ม (มอก. 1141-25XX)

(๓) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หน้ากากผ้ากรองอนุภาคขนาดเล็ก ประสิทธิภาพสูงใช้ซ้ำได้

(๔) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สารสกัดมะหาด

(๕) ร่างมาตรฐานวิธีทดสอบปูนซีเมนต์ เล่ม ๑๙ วิธีทดสอบการขยายตัวของแท่งมอร์ตาร์ปูน ไฮดรอลิกในน้ำ

(๖) ร่างมาตรฐานวิธีทดสอบปูนซีเมนต์ เล่ม ๒๔ วิธีการทดสอบความอึมน้ำของมอร์ตาร์ที่มีส่วนผสมของปูนซีเมนต์ไฮดรอลิก

(๗) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แผ่นฉนวนความร้อนใยแร่ (มอก. ๒๕๔๙-๒๕XX)

(๘) ร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เทปพันเกลียวท่อน้ำ

๖.๔) การพัฒนาระบบเชื่อมโยงเครือข่ายด้านคุณภาพของประเทศ

การจัดทำเครือข่ายด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ ของผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (value chain) จำนวน ๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษ และกลุ่มผลิตภัณฑ์วัสดุก่อสร้าง อีกทั้งมีการจ้างพัฒนาระบบแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับ System Integration สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศ ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (value chain)

๖.๕) การส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) เพื่อพัฒนางานตามโครงการพระราชดำริ

ดำเนินงานเพื่อร่วมสนองโครงการในพระราชดำริอย่างต่อเนื่องร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ อีกทั้งส่งเสริมและองค์ความรู้ทาง ววน. ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้ดำเนินงานจำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (๒) โครงการศูนย์ศิลปาชีพในพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง

๓.๒ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป

ก.พ.ร. ได้ให้ข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไปของ วศ. คือ ควรเร่งรัดการดำเนินการตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) พ.ศ. พร้อมแผนการดำเนินงานแปลงสภาพและแผนบริหารจัดการบุคลากรกรมวิทยาศาสตร์บริการ มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อเสนอคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) พิจารณา

ผลการดำเนินงาน

วศ. ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของ ก.พ.ร. ดังกล่าว โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การพิจารณาร่างเอกสารการขอจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน)

วศ. ได้ส่งร่างเอกสารการขอจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาให้ความเห็น เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้ส่งเอกสารการขอจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) เสนอปลัดกระทรวงเพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งองค์การมหาชน เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้พิจารณาให้ความเห็นต่อร่างเอกสารการขอจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) ดังนี้ “วศ. ควรพิจารณากำหนดภารกิจของสถาบันฯ ให้สอดคล้องตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ ภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ (Operator) หรือการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำบริการสาธารณะ (Facilitator) พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมให้สอดคล้อง ครบถ้วน และชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนเสนอคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาต่อไป” ซึ่ง สป.อว. ได้แจ้งให้ วศ. พิจารณาดำเนินการทบทวนการจัดทำรายละเอียดประกอบการขอจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) ตามความเห็นของสำนักงาน ก.พ.ร. และให้มี

การรายงานความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาต่อไป

ต่อมา วศ. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างข้อเสนอการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ บริการ (องค์การมหาชน) เพื่อให้การเตรียมการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย เพื่อดำเนินการตามความเห็นของสำนักงาน ก.พ.ร. และ สป.อว.

๒) ร่างแผนการแปลงสภาพ วศ.

วศ. ได้มีการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดย สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำร่างแผนการแปลงสภาพ วศ. เป็น สถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) ตาม มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังนี้

๒.๑) ร่างหน้าที่และอำนาจสถาบันของสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) ควร กำหนดวัตถุประสงค์หลัก อำนาจหน้าที่ของสถาบัน และขอบเขตของงานที่จะดำเนินการให้อยู่ในกรอบภารกิจของ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหลีกเลี่ยงการกำหนดภารกิจที่จะไปซ้ำซ้อนกับ หน่วยงานอื่น

๒.๒) ภารกิจรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นภารกิจในเชิงการกำกับดูแล (Regulator) วศ. เสนอว่าสามารถถ่ายโอนภารกิจให้ สป.อว. หรือ สมอ. ได้ เพื่อให้องค์การมหาชนที่จะจัดตั้งขึ้น มีภารกิจที่สอดคล้องกับมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงาน ก.พ.ร. ให้ความเห็นว่าควรดำเนินการตามมติ ค.ร.ม. ปี ๒๕๔๕ ให้ วศ. แปลงสภาพจากส่วนราชการเป็นองค์การ มหาชนทั้งองค์กร รวมถึงการที่จะถ่ายโอนภารกิจให้ สป.อว. หรือ สมอ. นั้น จะต้องปรับแก้ไขกฎกระทรวงฯ ของ หน่วยงานอื่น ซึ่งจะมีขั้นตอนการดำเนินการที่ต้องใช้เวลา และในปัจจุบันเรื่องการปฏิรูปร่างด้านการรับรองของ ประเทศให้เป็น Single AB ยังไม่เกิดขึ้น สำนักงาน ก.พ.ร. จึงเห็นว่าภารกิจรับรองระบบงานห้องปฏิบัติการ สามารถเป็นภารกิจขององค์การมหาชนได้ และสามารถบริหารจัดการให้ไม่มี conflict of interest ได้

๒.๓) การวิเคราะห์ SWOT ให้จัดทำเป็นภาพรวมขององค์กร และวิเคราะห์บริบท สถานการณ์ปัจจุบันที่มีปัจจัยให้ วศ. ต้องปรับตัว เช่น New Normal สถานการณ์ Covid -19 และ Digital transformation

นอกจากนี้ วศ. ได้มีการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ. เรื่อง แนวทางการเตรียม ความพร้อมการถ่ายโอนบุคลากรเป็นสถาบันวิทยาศาสตร์บริการ (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

๓) ร่าง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ...

สืบเนื่องจากประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันจันทร์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้มีการเสวนาเรื่องระบบโครงสร้างพื้นฐานทาง คุณภาพของประเทศ และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมว่าควรปฏิรูประบบโครงสร้างพื้นฐานทาง คุณภาพของประเทศในเชิงโครงสร้าง กฎหมายและกลไกการบริหารจัดการ เพื่อลดความทับซ้อนและเกิด การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกับภาคเอกชนได้ซึ่งหากออกแบบรูปแบบ

ของหน่วยงานในระบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือเสนอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ จะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของกฎหมายเพิ่มขึ้นและไม่สามารถแก้ปัญหาของหน่วยงานที่มีในระบบเดิมได้ โดยมอบให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษาฯ ประสานกับคณะทำงานสมุดปกขาว "การปฏิรูปการพัฒนาคโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ (National Quality Infrastructure: NQI)" ที่เสนอต่อนายกรัฐมนตรี นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมไปดำเนินการ

วศ. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ... เพื่อยกเลิกมาตรา ๓๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการปฏิรูประบบ โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ ตามมติคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมก่อนจะมีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามร่างที่ วศ. เสนอ และขอให้ วศ. จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และ วศ. อยู่ระหว่างการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อประกอบการพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ... เพื่อยกเลิกมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่กฎหมายกำหนด

๔. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.)

๔.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) เป็นหน่วยงานหลักในการเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- ๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ๒) รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ
- ๓) กำกับดูแลความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี รวมทั้งพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์
- ๔) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ
- ๕) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและมาตรฐานด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี และพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์

๖) ประสานและดำเนินการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศและดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศ

๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ภายหลังจากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศใช้ ปส. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ดังนี้

๑) ด้านการตรวจสอบทางนิวเคลียร์และรังสี ปส. ได้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสอบทางนิวเคลียร์และรังสี ดังนี้

๑.๑) การตรวจสอบสถานประกอบการทางนิวเคลียร์และรังสี โดย ปส. ได้ปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบสถานประกอบการทางนิวเคลียร์และรังสีเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของ Covid -19 ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีการตรวจสอบสถานประกอบการทางรังสีแบบ Onsite จำนวน ๑๓๐ หน่วยงาน และโดยการ Self-Assessment จำนวน ๒๕๐ หน่วยงาน นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการความร่วมมือกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ตามนโยบาย Safety Thailand เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางรังสีในสถานประกอบการกิจการของประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านกฎหมาย การบริการทางวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และการกำกับดูแลความปลอดภัย ทางนิวเคลียร์และรังสี รวมถึงการให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และสนับสนุนระบบฐานข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้อมูลการบริหารจัดการด้านแรงงานในสถานประกอบการที่ครอบครอง และใช้งานวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี รวมทั้งข้อมูลรายงานการตรวจสอบความปลอดภัยของสถานประกอบการ ตลอดจนการติดตามข้อมูลแนวโน้มการจ้างแรงงาน เพื่อเฝ้าระวังการเลิกจ้างแรงงาน และการละทิ้งวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสีในการครอบครอง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาและยกระดับความสามารถด้านการกำกับดูแล ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความปลอดภัยสูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงานทางรังสี ประชาชน และสิ่งแวดล้อม

๑.๒) การเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุการณ์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ปส. ได้ดำเนินการดังนี้

(๑) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี (ศปร.) (Emergency Operation Center: EOC) เพื่อปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมกรณีฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยยกระดับให้สามารถดำเนินการครอบคลุมเหตุฉุกเฉินในสถานประกอบการ สาธารณภัยและภัยจากการก่อการร้ายทางนิวเคลียร์และรังสี เพื่อความปลอดภัยสูงสุดของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

(๒) ดำเนินการในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบแผนฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ที่เป็นแผนสนับสนุนและอยู่ภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้แผนฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ในการจัดการเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศ

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานกำกับดูแลทางนิวเคลียร์ของประเทศยูเครนภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการแจ้งเหตุทางนิวเคลียร์โดยเร็วของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International

Atomic Energy Agency, IAEA) และได้ติดตามสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์และรังสีในประเทศยูเครน รวมถึงได้ดำเนินการเฝ้าระวังภัยทางรังสีจากระดับรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศของประเทศไทยและทวีปยุโรปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้รายงานสถานการณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศยูเครนผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานอย่างต่อเนื่อง

(๔) การเตรียมความพร้อมกรณีเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี โดย ปส. ดำเนินการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีให้สถานประกอบการในกลุ่ม EMAG เชียงรุก ในพื้นที่จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยของสถานประกอบการในกลุ่ม Emergency Mutual Aid Group (EMAG) กว่า ๔๐ คน จาก ๙ บริษัท (EMAG : การรวมตัวของทีมตอบโต้เหตุฉุกเฉินในกลุ่มโรงงานนิคมอุตสาหกรรม) ณ จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้การฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ภายใต้แผนฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ อีกทั้งเป็นการยกระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถให้บุคลากรของประเทศให้มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๐ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

(๕) การเฝ้าระวังเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี โดยได้ดำเนินโครงการจัดทำมาตรการเชิงรุกในการป้องกันการนำเข้าส่งออกวัสดุนิวเคลียร์และวัสดุกัมมันตรังสีโดยผิดกฎหมายจากการขนส่งสินค้าผ่านด่านชายแดน และดำเนินการเชิงรุกร่วมกันด้านศุลกากรภาคใต้ในการพัฒนาระบบตรวจจับทางรังสีสำหรับการขนส่งตู้สินค้าผ่านด่านพรมแดนระหว่างประเทศ ณ ด่านศุลกากรหนองคาย ด่านศุลกากรนครพนม ด่านศุลกากรบึงกาฬ และด่านศุลกากรมุกดาหาร เป็นต้น

(๖) ปฏิบัติภารกิจศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี (ศปร.) โดยมีการตอบสนองเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีภายในประเทศทั้งหมด ๑๔ เหตุการณ์ ซึ่งแบ่งเป็นเหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออกตู้สินค้าที่มีวัสดุกัมมันตรังสีทั้งหมด ๖ เหตุการณ์ และเหตุฉุกเฉินที่เกี่ยวข้องกับวัสดุกัมมันตรังสีปนเปื้อนในเศษโลหะทั้งหมด ๕ เหตุการณ์ และเหตุฉุกเฉินฯ อื่น ๆ อีกทั้งหมด ๓ เหตุการณ์ ซึ่งสามารถระงับเหตุได้อย่างทันท่วงทีในวงจำกัด

(๗) ฝึกอบรมเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีตามแนวชายแดน

(๘) แจ้งเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการแจ้งเหตุทางนิวเคลียร์โดยเร็ว (Convention on Early Notification of Nuclear Accident) ของ IAEA และได้แจ้งให้ประชาชนทราบผ่านทาง Facebook page ของศูนย์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี จำนวน ๓ ครั้ง

(๙) สำรวจระดับปริมาณรังสีโดยรอบบริเวณพื้นที่เกิดอุบัติเหตุท่อส่งแก๊สระเบิดจังหวัดสมุทรปราการ

๒) ด้านการอนุญาตทางนิวเคลียร์และรังสี ปส. ได้ดำเนินการออกใบอนุญาตในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๒.๑) การออกใบอนุญาตวัสดุกัมมันตรังสีและวัสดุนิวเคลียร์ จำนวน ๙๗๔ ฉบับ

๒.๒) การออกใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี จำนวน ๑๖๙ ฉบับ

๒.๓) การออกใบรับแจ้งการครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี จำนวน ๑๖๒ ฉบับ

๒.๔) การออกใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี (RSO)

(๑) เครื่องกำเนิดรังสี จำนวน ๗๐๑ ฉบับ

(๒) วัสดุกำมั้นรังสี จำนวน ๑๐๒ ฉบับ

(๓) วัสดุกำมั้นรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี จำนวน ๒๑๓ ฉบับ

ทั้งนี้ ปส. พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการงานบริการจนได้รับรางวัลศูนย์ราชการสะดวก (GECC) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จากสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อยืนยันมาตรฐานการให้บริการรวดเร็ว ถูกต้อง ทันสมัย และได้มาตรฐาน

๓) ด้านการขับเคลื่อนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ

ปส. ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์) เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์) ของ (ร่าง) แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการกำหนดผลผลิต/โครงการสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาด้านพลังงานนิวเคลียร์ในระยะ ๕ ปี นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕ ยังได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ เพื่อเดินหน้านายกระดับการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสีให้เกิดความสามารถในการแข่งขันเทียบเท่าสากล รวมทั้งหันต่อสถานการณ์การพัฒนาเทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

๔) ด้านการพัฒนากฎหมายด้านพลังงานนิวเคลียร์ ปส. ได้พัฒนากฎหมายลำดับรองที่ต้องออกตามความในพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ.๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖๒ ฉบับ โดยมีสถานะการดำเนินงานดังนี้

๔.๑) กฎหมายลำดับรองที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับแล้ว
จำนวน ๓๘ ฉบับ

๔.๒) กฎกระทรวงที่รอประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน ๑ ฉบับ

๔.๓) อยู่ระหว่างเสนอ ครม. เพื่อให้ ครม. เห็นชอบร่างกฎกระทรวงอีกครั้ง
จำนวน ๕ ฉบับ

๔.๔) อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จำนวน ๑๓ ฉบับ

๔.๕) ร่างกฎหมายลำดับรองที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของ ปส. จำนวน ๕ ฉบับ

๕) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศทางด้านนิวเคลียร์และรังสี ปส. ได้บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี จำนวน ๘ ฉบับ ดังนี้

๕.๑) ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างสถาบันเพื่อความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์โลกในรูปแบบออนไลน์ เพื่อจัดทำข้อตกลงร่วมกัน โดย WINS จะสนับสนุนประเทศไทยในรูปแบบของการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์สนับสนุนความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (Nuclear Security Support Center: NSSC)

๕.๒) ลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการว่าด้วยความปลอดภัยทางรังสีในโรงงานอุตสาหกรรม ร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อบูรณาการความร่วมมือในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางรังสีในโรงงานอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ

๔.๓) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ ผ่านระบบออนไลน์ร่วมกับแพทยสภา และลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ กับ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สบส.) กระทรวงสาธารณสุข เพื่อบูรณาการความร่วมมือที่สำคัญต่อการตรวจสอบคุณสมบัติบุคคลเพื่อให้การออกใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี

๔.๔) ลงนามบันทึกความเข้าใจเครือข่ายคุณภาพน้ำด้านรังสี การทดสอบคุณภาพน้ำ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ เพื่อสร้างเครือข่ายข้อมูลคุณภาพน้ำด้านรังสีของแหล่งน้ำภายในประเทศ ผ่านระบบออนไลน์ ร่วมกับการประสานภาค (กปภ.)

๔.๕) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อส่งเสริมและยกระดับความปลอดภัยทางรังสีในสถานประกอบกิจการของประเทศไทย ผ่านระบบออนไลน์ ร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (กสร.) เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔

๔.๖) ลงนามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี กับมหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านระบบออนไลน์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

๔.๗) ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการด้านการติดตาม ตรวจวัดกัมมันตภาพรังสีในสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ระยะที่ ๒ ร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔

๔.๘) ลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๖) ด้านการพัฒนาาระบบและมาตรฐานกำกับดูแลความปลอดภัย ปส. ได้ดำเนินงานดังนี้

๖.๑) ด้านมาตรวิทยารังสี

(๑) ปส. ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคาร ๖๐ ปี สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ชื่อเดิม อาคารปฏิบัติการด้านนิวเคลียร์และรังสี) เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการเสริมสร้างขีดความสามารถและความเข้มแข็งด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยจากพลังงานนิวเคลียร์และรังสี รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลเพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี การวิจัยด้านนิวเคลียร์และรังสีเพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยด้านต่าง ๆ โดยอาคาร ๖๐ ปี ปส. จะเป็นอาคารต้นแบบและศูนย์กลางทางมาตรวิทยารังสี ศูนย์นิติวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ และศูนย์เฝ้าระวัง เตรียมความพร้อม และตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีของอาเซียน ซึ่งจะส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ดังนี้

- **ด้านเศรษฐกิจ** ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งสินค้าด้านอุตสาหกรรม การแพทย์และผลิตผลทางการเกษตร เนื่องจากประเทศไทยมีระบบมาตรฐานทางการวัดรังสีและกัมมันตภาพรังสีที่มีมาตรฐาน ถูกต้องแม่นยำสูงสุด ซึ่งจะเป็นเครื่องประกันคุณภาพของอาหารและผลิตภัณฑ์ส่งออกซึ่งต้องผ่านการรับรองทางกัมมันตภาพรังสี ช่วยให้เกิดการเสียดุลการค้ากับต่างประเทศ

- **ด้านการสอบเทียบ** สามารถวัด ทดสอบและสอบเทียบมาตรฐานทางการวัดปริมาณรังสีและกัมมันตภาพรังสีที่มีมาตรฐานที่ถูกต้องแม่นยำสูงสุดได้เอง ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการส่งเครื่องมือวัดรังสี รวมถึงสารกัมมันตภาพรังสีมาตรฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการแพทย์และมาตรฐานอ้างอิง ไปสอบเทียบอ้างอิงยังต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการวัด ทดสอบ และสอบเทียบทางนิวเคลียร์และรังสีกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยจะเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่มีการพัฒนาระบบการวัดปริมาณรังสีและกัมมันตภาพรังสีในระดับปฐมภูมิ

- **ด้านพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และการวิจัย** ช่วยสนับสนุนให้ผลการทดลอง วิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดปริมาณรังสีและกัมมันตภาพรังสีเป็นที่ยอมรับเพราะมีการประกันคุณภาพโดยอ้างอิงกับมาตรฐานการวัดสูงสุดที่เชื่อถือได้ (Traceability) รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานและองค์กรระดับนานาชาติ

- **ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข** ช่วยให้การวัดระดับรังสีและค่าการปนเปื้อนสารกัมมันตรังสีในสิ่งแวดล้อม มีความถูกต้องแม่นยำสูงสุด การใช้รังสีรักษา รังสีวินิจฉัยและเวชศาสตร์นิวเคลียร์ในด้านการแพทย์ มีความปลอดภัยทั้งต่อผู้ปฏิบัติงานทางรังสีและผู้ป่วยรวมถึงประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากมีควบคุมการใช้สารกัมมันตรังสี และปริมาณการฉายรังสีที่ถูกต้องรวมทั้งมีเครื่องวัดที่ผ่านการสอบเทียบมาตรฐานในระดับสูงสุด

- **ด้านสังคม** มีมาตรฐานทางการวัดปริมาณรังสีและกัมมันตภาพรังสีกลางของประเทศ เพื่อใช้เป็นหน่วยงานกลางในการสอบเทียบด้านความถูกต้อง ป้องกันกรณีพิพาททางกฎหมายเกี่ยวกับหน่วยวัดค่าปริมาณทางรังสี และผลการวัด เนื่องจากมีการอ้างอิงมาตรฐานที่อาจแตกต่างกันได้ในอนาคต

- **ด้านความมั่นคง** เฝ้าระวัง เตรียมความพร้อม และตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีสำหรับภัยคุกคามและอุบัติเหตุทางนิวเคลียร์และรังสีที่อาจจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคต เนื่องจากหากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีมักเกิดผลกระทบที่รุนแรงและกว้างขวาง

เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จะสามารถรองรับห้องปฏิบัติการวิจัยด้านนิวเคลียร์ และรังสีต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ในแห่งเดียว สามารถให้บริการและสนับสนุนการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมทุกบริบท ด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยมีมาตรฐานสูงสุดในการปฏิบัติงานทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

(๒) ปส. ได้ดำเนินการทดสอบความชำนาญของห้องปฏิบัติการของ ปส. (Proficiency Testing) ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถและประเมินผลการทดสอบ หรือการวัดของห้องปฏิบัติการตั้งแต่สองห้องปฏิบัติการหรือมากกว่านั้นในการวัดตัวอย่างเดียวกัน หรือรายการที่คล้ายคลึงกัน ตามสภาวะที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยวิธีทดสอบความชำนาญที่มีการใช้โดยทั่วไปมีอยู่ ๒ วิธี คือ การเปรียบเทียบผลการวัดที่มีการนำไปใช้สำหรับห้องปฏิบัติการสอบเทียบ และการทดสอบระหว่างห้องปฏิบัติการที่มีการนำไปใช้สำหรับห้องปฏิบัติการทดสอบ นอกจากนี้การเข้าร่วมการทดสอบความชำนาญถือเป็นการประกันคุณภาพผลการทดสอบอย่างหนึ่งของห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ที่ได้รับการรับรอง เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในผลการทดสอบว่ามีความแม่นยำ ถูกต้อง ความสม่ำเสมอของคุณภาพของห้องปฏิบัติการ รวมถึงเป็นที่ยอมรับทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่ส่งตัวอย่างมาสอบเทียบและทดสอบ ทั้งนี้ ปส. ได้เข้าร่วมการทดสอบความชำนาญของห้องปฏิบัติการ ดังนี้

- การเปรียบเทียบมาตรฐานการวัดปริมาณรังสีในระดับมาตรฐานปฐมภูมิ โดยขั้นตอนเปรียบเทียบผลการทดลองเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการสร้างความมั่นใจว่าผลการวัดปริมาณรังสีในระดับมาตรฐานปฐมภูมิของ ปส. มีระดับความเท่ากันเทียบเท่ากับห้องปฏิบัติการวัดปริมาณรังสีมาตรฐานปฐมภูมิอื่นๆ ในระดับนานาชาติ โดยปัจจุบัน ปส. ได้ดำเนินการเปรียบเทียบผลการทดลอง จำนวน ๓ ขอบข่าย คือ การวัดปริมาณรังสีดูดกลืนในน้ำ การวัดปริมาณรังสีแกมมาจาก Cs-137 และการวัดปริมาณรังสีเอกซ์สำหรับแมมโมแกรม

- การทดสอบความชำนาญการวัดทริเทรียมในปัสสาวะ เป็นการประเมินความสามารถและประเมินผลการทดสอบของห้องปฏิบัติการตั้งแต่สองห้องปฏิบัติการในการวัดตัวอย่างเดียวกัน เพื่อให้ห้องปฏิบัติการเป็นไปตามมาตรฐานสากลและบุคลากรมีความเชี่ยวชาญในด้านการตรวจวัด การวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์สารกัมมันตรังสีในปัสสาวะมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเป็นไปตามข้อกำหนดระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025

- การทดสอบความชำนาญในการตรวจวัดทริเทรียม สตรอนเชียม และซีเซียมในน้ำทะเล

- การทดสอบความชำนาญในการตรวจวัดนิวไคลด์กัมมันตรังสีที่ให้อนุภาคแอลฟา อนุภาคบีตา และรังสีแกมมา ในตัวอย่างสิ่งแวดล้อม

๖.๒) ด้านการสอบเทียบเครื่องมือวัดรังสี

(๑) ห้องปฏิบัติการวัดรังสีมาตรฐานทุติยภูมิ (Secondary Standard Dosimetry Laboratory: SSDL) ทำหน้าที่ให้บริการสอบเทียบเครื่องสำรวจรังสีและมาตรฐานรังสีแบบพกพาให้แก่หน่วยงานของภาครัฐและเอกชน (ตามประกาศทางเว็บไซต์ www.oap.go.th) โดยห้องปฏิบัติการฯ มีภารกิจหลักคือรักษามาตรฐานการวัดปริมาณรังสีระดับประเทศและถ่ายทอดค่ามาตรฐานความถูกต้องของการวัดไปสู่ผู้ใช้งาน โดยมีการส่งหัววัดรังสีมาตรฐานไปสอบเทียบยังห้องปฏิบัติการวัดรังสีมาตรฐานระดับปฐมภูมิที่ต่างประเทศทุก ๓ ปี

(๒) ห้องปฏิบัติการมาตรฐานด้านการวัดปริมาณรังสีระดับสูง (High-Dose Radiation Dosimetry Calibration Laboratory: HDCL) ทำหน้าที่ให้บริการสอบเทียบอุปกรณ์วัดปริมาณรังสีระดับสูงในอุตสาหกรรม เช่น การฉายรังสีเพื่อการฆ่าเชื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ การฉายรังสีอาหารเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา มีภารกิจหลักในการให้บริการสอบเทียบมาตรฐานอุปกรณ์วัดปริมาณรังสีระดับสูงประเภทต่าง ๆ อาทิ Fricke Alanine และ Red Perspex เพื่อใช้ควบคุมคุณภาพจากกระบวนการฉายรังสี

(๓) ห้องปฏิบัติการมาตรฐานด้านกัมมันตภาพรังสีและวัสดุอ้างอิง (National Standard on Radioactivity Laboratory: NSRL) ทำหน้าที่ให้บริการสอบเทียบเครื่องตรวจวัดความเปรอะเปื้อนทางรังสี และรับรองสารเภสัชรังสีที่ใช้กับผู้ป่วยด้วยเครื่องวัดโดสคาลิเบเตอร์ทางการแพทย์ โดยมีภารกิจหลักเป็นห้องปฏิบัติการฯ ที่เป็นมาตรฐานของประเทศด้านการวัดกัมมันตภาพรังสีซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการใช้สารกัมมันตภาพรังสีและสารเภสัชรังสีต่างๆ เพื่อใช้กำหนดเป็นสารอ้างอิงมาตรฐานสำหรับใช้สอบเทียบและรับรองเครื่องวัดกัมมันตภาพรังสีในกิจกรรมต่างๆ

(๔) ห้องปฏิบัติการวัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคล (Personal Dosimetry Laboratory) ทำหน้าที่สนับสนุนการวัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคลและการถ่ายทอดค่ามาตรฐานการวัดจากห้องปฏิบัติการวัดรังสีมาตรฐานไปสู่ผู้ใช้งาน ห้องปฏิบัติการฯ นี้มีอุปกรณ์หลักอยู่ ๒ ระบบ คือ ระบบการวัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคลด้วยแผ่นวัดปริมาณรังสีไอเอสแอลประจำตัวบุคคล และระบบการวัดปริมาณรังสีนิวตรอนด้วยเทคนิคการเกิดรอยบนแผ่นโพลิเมอร์ชนิด CR-39 ซึ่งปัจจุบันมีการใช้นิวตรอน ทั้งภาคอุตสาหกรรมและการแพทย์กันอย่างแพร่หลาย

(๕) ห้องปฏิบัติการวัดรังสีมาตรฐานปฐมภูมิ (Primary Standard Dosimetry Laboratory: PSDL) ทำหน้าที่ถ่ายทอดมาตรฐานการวัดปริมาณรังสีระดับปฐมภูมิ ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการวัดรังสีที่มีความถูกต้องแม่นยำสูงสุด โดยมีระบบการวัดปริมาณรังสีในระดับปฐมภูมิที่ใช้หัววัดรังสี Graphite Cavity Chamber ๒ ขนาด สำหรับวัดปริมาณรังสี Air Kerma จากรังสีแกมมา และหัววัดรังสี Free Air Chamber ๒ ขนาด สำหรับวัดปริมาณรังสี Air Kerma จากรังสีเอกซ์พลังงานต่ำและพลังงานปานกลาง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนเครื่องวัดรังสีที่ผู้ขอรับบริการส่งสอบเทียบ กับห้องปฏิบัติการ SSDL HDCL และ NSRL ได้แก่

- survey meter จำนวน ๒๓๖ เครื่อง
- pocket dosimeter จำนวน ๑๔๘ เครื่อง
- dosimeter จำนวน ๑๓๙ เครื่อง
- contamination monitor จำนวน ๓๔ เครื่อง

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบจำนวนเครื่องวัดรังสีที่ผู้ขอรับบริการส่งสอบเทียบ กับห้องปฏิบัติการ SSDL HDCL และ NSRL ของปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ พบว่า ภาพรวมของผู้ขอรับบริการส่งเครื่องมือมาสอบเทียบกับห้องปฏิบัติการน้อยลงเนื่องจากหลายปัจจัย อาทิ การเปลี่ยนแปลงการให้บริการของห้องปฏิบัติการ ประกาศเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เนื่องจากห้องปฏิบัติการมีแผนพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการวัดปริมาณรังสีให้เป็นระดับปฐมภูมิเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพด้านมาตรวิทยารังสีของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการเบื้องต้นห้องปฏิบัติการฯ จึงเปลี่ยนแปลงการให้บริการสอบเทียบดังนี้ โดยให้บริการเฉพาะหน่วยงานราชการและหน่วยงานกำกับของรัฐตามที่หน่วยงานร้องขอเป็นกรณีไป และให้บริการสอบเทียบเฉพาะขอข่ายที่สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไม่สามารถให้บริการได้ อีกทั้งเนื่องจากประกอบกับสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบันทำให้ผู้ขอรับบริการน้อยลง

๖.๓) การเฝ้าระวังปริมาณกัมมันตภาพรังสีในสิ่งแวดล้อม

ปส. มีภารกิจในการเฝ้าตรวจระดับรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศ เพื่อเฝ้าระวังเตรียมความพร้อมและตอบสนองกรณีฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีที่มีโอกาสเกิดขึ้นทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

(๑) เครือข่ายสถานีเฝ้าระวังภัยทางรังสี (Radiological Monitoring Station) ในพื้นที่ของประเทศไทย ทั้งสิ้น ๑๘ สถานี ซึ่งติดตั้งทั่วทุกภูมิภาคของประเทศโดยสถานีจะตรวจวัดระดับรังสีแกมมาในอากาศตลอด ๒๔ ชั่วโมงโดยส่งข้อมูลแบบเรียลไทม์และสัญญาณเตือนภัยมายัง ปส. หากมีระดับรังสีแกมมาสูงอย่างผิดปกติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบและแจ้งให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีทราบเพื่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการต่อเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ซึ่งจะมีการรายงานผ่านเว็บไซต์ของ ปส. เป็นประจำทุกวัน สำหรับประเทศไทยระดับรังสีแกมมาในอากาศในสภาวะปกติจะมีช่วงระดับรังสีของทุกภูมิภาคอยู่ระหว่าง ๐.๐๒-๐.๓ ไมโครซีเวิร์ตต่อชั่วโมง

(๒) เครือข่ายสถานีเฝ้าตรวจการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ภายใต้สนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty, CTBT) จำนวน ๓๒๑ สถานีทั่วโลก โดยประเทศไทยได้จัดสถานีเฝ้าตรวจนิวไคลด์กัมมันตรังสี อาร์เอ็น ๖๕ (Radionuclide Monitoring Station, RN65) ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยสถานี อาร์เอ็น ๖๕ จะทำการวัดค่ากัมมันตภาพรังสีในตัวอย่างอนุภาคในอากาศ และส่งผลการตรวจวัดไปยังศูนย์ข้อมูลระหว่างประเทศ (International Data Center: IDC) ณ สำนักงานใหญ่ของ CTBTO กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เป็นประจำทุกวัน ซึ่งในปัจจุบันกัมมันตภาพรังสีในอนุภาคในอากาศจากสถานีเฝ้าตรวจนิวไคลด์กัมมันตรังสีทั่วโลกยังอยู่ในสภาวะปกติ

(๓) ระบบเฝ้าระวังภัยทางรังสีในอากาศในทวีปยุโรป (European Radiological Data Exchange Platform: EURDEP) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลการตรวจวัดระดับรังสีแกมมาในอากาศแบบเรียลไทม์ ของสถานีเฝ้าระวังภัยทางรังสีของประเทศในทวีปยุโรปและใกล้เคียงจำนวน ๓๙ ประเทศ โดย ปส. นำข้อมูลระดับรังสีแกมมาในอากาศของสถานีดังกล่าว มาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ผิดปกติหรือเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาคดังกล่าว รวมถึงประเมินความเป็นไปได้ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทย ซึ่งระบบ EURDEP ยังให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ได้ที่ <https://remap.jrc.ec.europa.eu/Simple.aspx> ซึ่งในปัจจุบันระดับรังสีแกมมาในอากาศของสถานีภายในระบบ EURDEP ยังอยู่ในสภาวะปกติ

(๔) การเฝ้าระวังภัยทางนิวเคลียร์และรังสี (กรณีสถานการณ์รัสเซีย - ยูเครน)

- ปส. ได้มีคำสั่งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันที่ ๓๓/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจเพื่อเตรียมความพร้อมและตอบโต้สถานการณ์วิกฤติระหว่างสหพันธรัฐรัสเซียและยูเครน เพื่อทำหน้าที่ติดตามและประเมินสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์และรังสีที่ส่งผลกระทบต่อสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติหรือส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนตามที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รายงานระดับรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศ จากเครือข่ายและระบบตรวจวัดระดับรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศทั้งใน

ระดับประเทศและนานาชาติ เตรียมความพร้อมด้านข้อมูลทางเทคนิคและวิชาการให้ครอบคลุมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์และรังสีที่ส่งผลกระทบต่อ ปส. หรือส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน เพื่อเตรียมข้อมูลในการเผยแพร่สู่สาธารณชน และวางแผนการรับมือและประสานงานทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ หากสถานการณ์ระหว่างสหพันธรัฐรัสเซียและยูเครนทวีความรุนแรงมากขึ้น และนำไปสู่การใช้อาวุธนิวเคลียร์ หรือการดำเนินการในทุกรูปแบบที่ทำให้เกิดการรั่วไหลหรือฟุ้งกระจายของสารกัมมันตรังสีออกสู่สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการให้ข่าว ชี้แจงข่าว หรือให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่สื่อมวลชน พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลชี้แจงประเด็นสำคัญที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

- การเข้าร่วมชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบและข้อเสนอแนะต่อสถานการณ์รัสเซีย - ยูเครน ในมิติด้านนิวเคลียร์และรังสี ต่อคณะที่ปรึกษาสภาความมั่นคงแห่งชาติเพื่อรายงานต่อนายกรัฐมนตรี

- การประสานกับหน่วยงานกำกับดูแลทางนิวเคลียร์ของประเทศยูเครน ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการแจ้งเหตุทางนิวเคลียร์โดยเร็ว (Convention on Early Notification of Nuclear Accident) ของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency, IAEA) ในการติดตามและรายงานสถานการณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศยูเครน เช่น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชอร์โนบิล โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ซาโปริซเซีย (Zaporizhzhya) รวมทั้ง การติดตามและรายงานสถานการณ์สถานะของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่อยู่ใกล้จุดศูนย์กลางแผ่นดินไหว บริเวณชายฝั่งตะวันออกของเกาะฮอนชู ประเทศญี่ปุ่น โดยมีการติดตามและรายงานสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และเผยแพร่การรายงานผ่าน website: www.oap.go.th เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อระบบการเฝ้าระวังความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีของประเทศไทย ทั้งนี้ ประชาชนสามารถแจ้งฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ที่เบอร์สายด่วน ๑๒๙๖

- ปส. ได้ติดตามสถานการณ์ด้านนิวเคลียร์และรังสีในประเทศยูเครนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องผ่านระบบเฝ้าระวังภัยทางรังสีในอากาศในทวีปยุโรป (EUropean Radiological Data Exchange Platform, EURDEP) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลการตรวจวัดระดับรังสีแกมมาในอากาศแบบเรียลไทม์ของสถานีเฝ้าระวังภัยทางรังสีของประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปและใกล้เคียงจำนวน ๓๙ ประเทศ โดย ปส. จะนำข้อมูลระดับรังสีแกมมาในอากาศของสถานีดังกล่าว มาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ผิดปกติหรือเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีที่อาจเกิดขึ้นในภูมิภาคดังกล่าว รวมถึงประเมินความเป็นไปได้ถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทย ซึ่งระบบ EURDEP ยังให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ได้ที่ <https://remap.jrc.ec.europa.eu/Simple.aspx> ซึ่งในปัจจุบันระดับรังสีแกมมาในอากาศของสถานีภายในระบบ EURDEP ยังอยู่ในสภาวะปกติ รายละเอียดดังภาพที่ ๑๒

ภาพที่ ๑๒ แสดงการติดตามการเฝ้าระวังภัยทางรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศของประเทศไทยและทวีปยุโรป

ระดับรังสีและกัมมันตภาพรังสีในอากาศ

วันที่ 4 มีนาคม 2565

ระบบเฝ้าระวังภัยทางรังสีในอากาศในทวีปยุโรป
(EUROPEAN RADIOLOGICAL DATA EXCHANGE PLATFORM, EURDEP)

และ

ระบบเฝ้าตรวจระหว่างประเทศ (ภายใต้ CTBT)
(ศูนย์ปฏิบัติการทางอากาศของทบวงนิวเคลียร์ Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty: CTBT)

[WWW. https://remap.jrc.ec.europa.eu/Simple.aspx](https://remap.jrc.ec.europa.eu/Simple.aspx)

● **อยู่ในระดับปกติ**

เครือข่ายสถานีเฝ้าระวังภัยทางรังสีของประเทศไทย

[WWW. www.oap.go.th/offices/tech-support/btssr-monitoring](http://www.oap.go.th/offices/tech-support/btssr-monitoring)

● **อยู่ในระดับปกติ**

 Atoms4Peace สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

 0 2596 7600

 www.oap.go.th

๖.๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี

ปส. และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี โดยมีเจตนารมณ์ในการบูรณาการความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อภารกิจที่เกี่ยวข้องของทั้งสองหน่วยงานมีเป้าหมายให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ สังคมแห่งนวัตกรรม พร้อมทั้งเกิดความปลอดภัยสูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงานทางรังสี ประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนางานด้านกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การพัฒนาเทคนิคการตรวจวัดและการวิเคราะห์กัมมันตภาพรังสีในสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์กัมมันตภาพรังสีเพื่อความปลอดภัยในสินค้าอุปโภคบริโภค การตรวจวิเคราะห์ก๊าซกัมมันตรังสีเรดอน-๒๒๒ การพัฒนาทักษะบุคลากรและระบบเครือข่ายห้องปฏิบัติการให้เป็นตามมาตรฐานสากล เพื่อให้การวิเคราะห์มีความความแม่นยำสูงสุด รวมถึงการสนับสนุนความร่วมมือในการทดสอบความรู้และอบรมเกี่ยวกับการต่อใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี นอกจากนี้ยังได้ลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้าง

หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสร้างบุคลากรที่มีคุณลักษณะ สมรรถนะตามความต้องการของประเทศ และนานาชาติ โดยอาศัยการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ และการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านการวิจัย วิชาการและห้องปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสี โดยเฉพาะหลักสูตรเทคโนโลยีเคมีรังสีประยุกต์ พร้อม สนับสนุนการจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสี ให้สอดคล้องกับแนวทางนโยบายการศึกษาของ ประเทศไทย

๖.๕) ด้านการดำเนินงานศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติภูมิภาค

ศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาค ได้จัดการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนศูนย์ ปรมาณูเพื่อสันติภูมิภาค เพื่อไปสู่องค์กรนำด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งที่ผ่านมาศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาคในแต่ละภาคได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) ศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาค ภาคตะวันออก และหัวหน้าศูนย์ปรมาณู เพื่อสันติประจำภูมิภาคได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดทำระบบแสดงผลข้อมูล สารเคมีที่มีความเสี่ยงและการเผชิญเหตุ ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ จังหวัดระยอง และได้ดำเนินการ เฝ้าระวังการลักลอบนำเข้า-ส่งออกวัสดุแก๊มมันตรังสี และติดตามตรวจวัดรังสีในพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) ณ ท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ครั้งที่ ๑ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔

(๒) ศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เข้าตรวจ พิสูจน์วัสดุแก๊มมันตรังสีที่บรรจุในกล่องไปรษณีย์ต่างประเทศ ณ ด้านศุลกากรหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ - ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ และได้เข้าตรวจวัด Dose Rate ณ จังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่วันที่ ๘ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งที่ผ่านมาได้เข้าร่วมการประชุมหารือโครงการเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยทาง นิวเคลียร์ตามแนวชายแดน จังหวัดนครพนม ณ ศาลากลางจังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม วันที่ ๕ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตลอดจนได้เข้าร่วมฝึกอบรมเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ ตาม แนวชายแดน จังหวัดนครพนม ณ โรงแรมเดอะริเวอร์ จังหวัดนครพนม วันที่ ๒๔ - ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และ เข้าร่วมจัดกิจกรรม “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้กับประชาชน” จังหวัดขอนแก่น วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ และวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔

(๓) ศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาค ภาคใต้ ได้เข้าตรวจสอบสถานปฏิบัติการ ทางรังสี ณ โรงพยาบาลหาดใหญ่-นาหม่อม จังหวัดสงขลา วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ และได้ดำเนินการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีแบบ E-online ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา ในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รวมทั้งได้เข้าตรวจวัด Dose Rate ณ จังหวัดสงขลา ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๒ เมษายน ๒๕๖๔

(๔) ศูนย์ปรมาณูเพื่อสันติประจำภูมิภาค ภาคเหนือ ได้เข้าตรวจวัด Dose Rate ณ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ และที่ผ่านมาได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเตรียมความพร้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม จังหวัดลำปาง ตั้งแต่วันที่ ๒ - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และร่วมจัดนิทรรศการ อววน. ขับเคลื่อนไทยลงสู่พื้นที่ จังหวัดลำปาง ตั้งแต่วันที่ ๑๑ - ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ตลอดจนได้จัดกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ โรงเรียนพระธาตุพิทยาคม จังหวัดน่าน ตั้งแต่วันที่ ๒๒ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ และเข้าร่วมจัดกิจกรรม “คาราวานวิทยาศาสตร์” ประจำปี ๒๕๖๔ ณ โรงเรียนแม่สะเรียง (บริพัตรศึกษา) จังหวัดแม่ฮ่องสอน วันที่ ๑๕ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

๔.๒ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป

ก.พ.ร. ได้ให้ข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไปของ ปส. คือ ควรทบทวนเป้าหมายและบทบาท ภารกิจ รวมทั้งรูปแบบของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ เนื่องจากความต้องการพลังงานของประเทศในอนาคตจะยังมีความจำเป็นต้องพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์หรือไม่อย่างไร ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ ได้แก่ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติและสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ มีภารกิจทั้งในด้านการกำกับดูแลความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัยทางด้านนิวเคลียร์และรังสีตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ ซึ่งเป็นภารกิจที่ควรดำเนินการโดยส่วนราชการ และมีภารกิจด้านปฏิบัติการซึ่งอาจให้หน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นดำเนินการได้ ในขณะที่สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นองค์กรบริการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์

ผลการดำเนินงาน

ปส. ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานทบทวนบทบาท ภารกิจ และรูปแบบของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ (คำสั่งสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ที่ ๑๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔) เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนบทบาท ภารกิจ รวมทั้งข้อเสนอรูปแบบของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ จัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการศึกษา การวิเคราะห์ ทบทวน ภารกิจ และข้อเสนอรูปแบบของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศในอนาคต (Roadmap) รวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนภารกิจ และข้อเสนอรูปแบบหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศเสนอเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณาเห็นชอบ

ปัจจุบัน ปส. อยู่ระหว่างการนำเสนอ (ร่าง) รายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนภารกิจ และข้อเสนอรูปแบบของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ เพื่อนำเสนอเลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป โดยมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

- (๑) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวโน้มด้านพลังงานนิวเคลียร์ทั้งภายในและต่างประเทศ
- (๒) วิเคราะห์หน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ในต่างประเทศ
- (๓) วิเคราะห์หน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทย
- (๔) วิเคราะห์บทบาทและภารกิจของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- (๕) ข้อเสนอแนะรูปแบบและภารกิจของหน่วยงานด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศไทย

๕. สำนักงานรัฐมนตรี (สร.อว.)

๕.๑ การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภารกิจและโครงสร้างตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้ สร.อว. มีภารกิจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี ประสานนโยบายระหว่างกระทรวง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ กลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอความเห็นประกอบการวินิจฉัยสั่งการของรัฐมนตรี

๒) สนับสนุนการทำงานของรัฐมนตรีในการดำเนินงานทางการเมือง ระหว่างรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และประชาชน

๓) ประสานงานการตอบกระทู้ ชี้แจงญัตติ ร่างพระราชบัญญัติ และกิจการอื่นทางการเมือง

๔) ดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน หรือร้องขอความช่วยเหลือต่อรัฐมนตรี

๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานรัฐมนตรี หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หลังจากกฏกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศใช้ สร.อว. โดยหน่วยงานตามการแบ่งส่วนราชการภายใน สร.อว. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ดังนี้

๑) กลุ่มงานประสานการเมือง มีหน้าที่ในการประสานนโยบายระหว่างกระทรวง และประสานกับรัฐสภาตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย การประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ทำความเข้าใจและให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชน รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน และงานรับข้อร้องเรียนหรือร้องขอความช่วยเหลือต่อรัฐมนตรี

๒) กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ มีหน้าที่ในการประสานงาน วิเคราะห์ กลั่นกรอง และให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของรัฐมนตรี ศึกษา และวิเคราะห์สถานการณ์ ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง และรายงานเพื่อการวินิจฉัยสั่งการของรัฐมนตรี

๕.๒ การดำเนินงานตามข้อสังเกตสำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป

ควรปรับระบบ รูปแบบ วิธีการทำงานโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการประสานงาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงหรือนอกกระทรวง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงและของรัฐมนตรี รวมทั้งรายงานสถานะหรือผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีแบบทันที (Realtime) เพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐมนตรี ทั้งนี้ หากปรับระบบ รูปแบบ วิธีการทำงานใหม่แล้ว เห็นว่ายังมีความจำเป็นที่จะต้องขอเพิ่มอัตรากำลังเพื่อรับผิดชอบภารกิจดังกล่าวก็อาจเสนอขอเกลี้ยอัตรากำลังจากสำนักงานปลัดกระทรวง

ผลการดำเนินงาน

หลังจากกฏกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ประกาศ สร. ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของ ก.พ.ร. โดยปรับกระบวนการงานด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินการในระยะแรกเน้นการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นสำหรับการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) กลุ่มงานประสานการเมือง

นำเทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับปรุง รูปแบบ วิธีการทำงาน โดยได้นำโปรแกรม Microsoft excel มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลการรับเรื่องร้องเรียนที่เสนอมายังสำนักงานรัฐมนตรี เพื่อช่วยในการค้นหา และติดตามเรื่องร้องเรียน การจัดทำฐานข้อมูลการลงพื้นที่ของรัฐมนตรีเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและติดตามการทำงานของหน่วยงานในสังกัด อว. และยังได้มีการพัฒนาปรับปรุง

เว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี (<http://www.minister.mhesi.go.th/>) เพื่อเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์งาน ในภารกิจของรัฐมนตรีและฝ่ายการเมือง และใช้เป็นช่องทางในการติดต่อ สอบถาม ร้องเรียน ข้อเสนอแนะ link หน่วยงานที่สำคัญ ภารกิจของรัฐมนตรี เช่น การเดินทางไปราชการ และคลังข้อมูลที่สำคัญ เช่น มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐมนตรี เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ติดตามและนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป นอกจากนี้ ได้รวบรวมข้อมูลที่ สำคัญจัดทำในรูปแบบ Infographic เพื่อให้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้เผยแพร่แก่หน่วยงานอื่นๆ

๒) กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ

ได้จัดวางระบบการติดตามหนังสือของกลุ่มสนับสนุนวิชาการด้วยระบบ Google sheet เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลในการเสนอเรื่องต่อรัฐมนตรี ติดตามข้อสั่งการ และผลการดำเนินการ ซึ่งสามารถค้นหา ตรวจสอบ ได้ตลอดเวลาผ่านระบบออนไลน์ทั้ง PC และโทรศัพท์มือถือ นอกจากนี้ฐานระบบข้อมูลดังกล่าว สามารถนำมาวิเคราะห์ภารกิจของรัฐมนตรีทั้งด้านนโยบาย การประชุม การลงพื้นที่ เพื่อการคาดการณ์ปริมาณ งานที่อาจจะเพิ่มขึ้นอนาคต รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการต่อยอดสำหรับรัฐมนตรีท่านใหม่ที่มาดำรงตำแหน่ง อีกทั้ง เป็นการป้องกันและตรวจสอบได้ว่าหนังสือที่เสนอรัฐมนตรีได้รับการพิจารณาแล้ว ซึ่งจะแสดงผลในรูปของ Dashboard แบบ Realtime สามารถติดตามและรายงานต่อรัฐมนตรีได้ทันที นอกจากนี้ ได้นำระบบ e-office เพื่อ ใช้ลดงานเอกสาร (paperless) ตามนโยบายของกระทรวง โดยใช้วิธีสแกนและจัดเก็บในรูปแบบของไฟล์ไว้ใน ระบบออนไลน์ เพื่อใช้ค้นหา ติดตาม และรายงานต่อรัฐมนตรี รายละเอียดตามภาพที่ ๑๓ และ ๑๔

๓) กลุ่มงานบริหาร

ได้นำข้อมูลที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานรัฐมนตรีเข้าสู่ เว็บไซต์ของสำนักงานรัฐมนตรี เช่น หนังสือเวียน ประกาศ คำสั่ง วิชชีพอใช้ห้องประชุมของสำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับบุคคลภายนอก และมีระบบการแจ้งหนังสือเวียนผ่าน การแจ้งเตือนผ่านโปรแกรมไลน์ (Line notification) เพื่อแจ้งเวียนข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน รัฐมนตรีทราบ และมีการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ในรูปแบบของ Excel เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการสืบค้น ติดตาม เช่น การรับ-ส่งหนังสือ การลงทะเบียนควบคุมครุภัณฑ์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จะพบว่าแม้ว่าระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้เกิด ความสะดวก รวดเร็ว และคล่องตัว แต่ด้วยรายละเอียดความหลากหลายของภารกิจ และปริมาณของงานที่เพิ่ม มากขึ้น ทำให้สำนักงานรัฐมนตรีจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรเป็นกลไกหลัก และยังคงมีความจำเป็นที่จะต้อง มีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานของ สำนักงานรัฐมนตรีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ ๑๓ แสดงระบบติดตามและตรวจสอบหนังสือเสนอรัฐมนตรี

วันที่ กว. รับ	หน่วยงาน	เลขที่ สร.	วันที่ดำเนินการ	เรื่อง
2022-02-01	พว.	213	2022-02-01	ขอเรียนเชิญเป็นประธานกล่าวเปิดงานสัมมนา APEC2022 Thailand: APEC BCG Conference
2022-02-01	กสศ.	215	2022-02-01	การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เรื่อง การพัฒนาศักยภาพเด็กไทยในศตวรรษที่ 21
2022-02-02	กทท.	311	2022-02-02	ขอเชิญเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการอำนาจการกำหนดมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 1/2565
2022-02-02	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	313	2022-02-02	ขอเรียนเชิญเป็นประธานพิธีเปิด "โครงการนำร่องเชิงนโยบายการบูรณาการส่วนงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอด
2022-02-02	กทค.	218	2022-02-02	บัตรอวยพรปีใหม่จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาธารณรัฐประชาชนจีน ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
2022-02-02	กรมการพัฒนาชุมชน	317	2022-02-02	ขอเชิญเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของ
2022-02-03	สมท.	319	2022-02-03	ขอเรียนเชิญร่วมเป็นเกียรติในพิธีเปิดการประชุมวิชาการ
2022-02-02	มช.	320	2022-02-03	ขอเรียนเชิญเพิ่มเติมการขออนุมัติขยายระยะเวลาและขอเปลี่ยนแปลงการนำเข้าวัสดุจากต่างประเทศ โครงการกา
2022-02-03	สทช.	324	2022-02-03	ขอเรียนเชิญประชุมผู้บริหารระดับสูง (High-Level Meeting) ขับเคลื่อนการศึกษาและการพัฒนาทักษะบุคลากร
2022-02-03	มรท.นว.	323	2022-02-03	เรียนเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นประธาน
2022-02-03	มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด	327	2022-02-03	เรียนเชิญให้เกียรติเข้าร่วมโครงการ "ทฤษฎีสวน รักษา ต่อยอด นวัตกรรมศาสตร์พระราชา ครั้งที่ 15"
2022-02-03	สนท.	332	2022-02-03	ขอเรียนเชิญเป็นวิทยากรปรากฏภาพพิเศษการจัดสัมมนาวิชาการประจำปี ครั้งที่ 18 สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
กทว.กท.กจ	ศร	๓๓๓	กทว.กท.กจ	ขอความอนุเคราะห์พิจารณามาตรการห้ามจัดสอบวัดความสามารถทางวิชาการและสมรรถนะอื่นๆ ของเด็กปฐม

ภาพที่ ๑๔ Dashboard แสดงข้อมูลหนังสือเสนอรัฐมนตรี

ระบบติดตามหนังสือ กวช.										สรุปจำนวน				
2565										เดือน	หนังสือเข้า	ดำเนินการแล้วเสร็จ		
มกราคม		หนังสือทั้งหมด			164	ดำเนินการสำเร็จ			141					
ประเภทหนังสือ	รับเข้า	เสนอ รว.	ข้อสั่งการ									ม.ค.	164	141
			รับเชิญ	ติดภารกิจ	มอบหมาย	รับทราบ	ลงนามแล้ว	ส่งการอื่นๆ	รวม					
เชิญปรากฏ	2	2	1	0	0				1	ก.พ.	76	25		
เชิญเปิดงาน	26	26	7	6	9				22	มี.ค.				
เชิญประชุม	25	25	11	1	9				21	พ.ค.				
เชิญตรวจเยี่ยม	3	3	3	0	0				3	มี.ย.				
โปรดเกล้า	8	8					8	0	8	ก.ค.				
ลงนามหนังสือ	18	18					16		16	ส.ค.				
ลงนามสาร	5	4					4		4	ก.ย.				
ลงนามประกาศ	0	0					0		0	ต.ค.				
เพื่อทราบ	40	40					34		34	พ.ย.				
ขอความเห็นชอบ	2	2					2	0	2	ธ.ค.				
ขอเข้าพบ	11	11	2	1	3				6	รวม	240	166		
คำสั่งแต่งตั้ง	3	3					1		3					
อื่นๆ	21	21	3	3	5	2	4	4	21					
กุมภาพันธ์		หนังสือทั้งหมด			76	ดำเนินการสำเร็จ			25	ประเภทหนังสือ	หนังสือเข้า	ดำเนินการแล้วเสร็จ		
ประเภทหนังสือ	รับเข้า	เสนอ รว.	ข้อสั่งการ									เชิญปรากฏ	3	2
			รับเชิญ	ติดภารกิจ	มอบหมาย	รับทราบ	ลงนามแล้ว	ส่งการอื่นๆ	รวม					
เชิญปรากฏ	1	1	0	1	0				1	เชิญเปิดงาน	41	27		
										เชิญประชุม	34	26		

๕.๓ เปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานรัฐมนตรี ในราชกิจจานุเบกษา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง พบว่า ภายหลังจากการออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ สำนักงานรัฐมนตรีมีปริมาณหนังสือที่เสนอรัฐมนตรีเพิ่มขึ้นจากข้อมูลตามตารางที่ ๑ แสดงปริมาณหนังสือที่นำเสนอรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ ซึ่งอยู่ระหว่างการเปลี่ยนจากกระทรวงจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) เป็นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) โดยรวบรวมระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ส่งผลให้ อว. มีอัตรากำลังของบุคลากรประเภทต่าง ๆ ในภาพรวมเพิ่มขึ้น (อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ ข้าราชการ และพนักงานของรัฐ รวมกันประมาณกว่า ๒.๒ แสนคน) และนิสิตนักศึกษาทุกระดับราว ๒ ล้านคน นอกจากนี้จำนวนหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับของ อว. เพิ่มขึ้นเป็น ๑๓๗ หน่วยงาน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ พบว่า ภายหลังจากก่อตั้ง อว. เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ปริมาณงานของสำนักงานรัฐมนตรีเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนโดยคิดเป็นร้อยละ ๖๓ ในปี ๒๕๖๓ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒

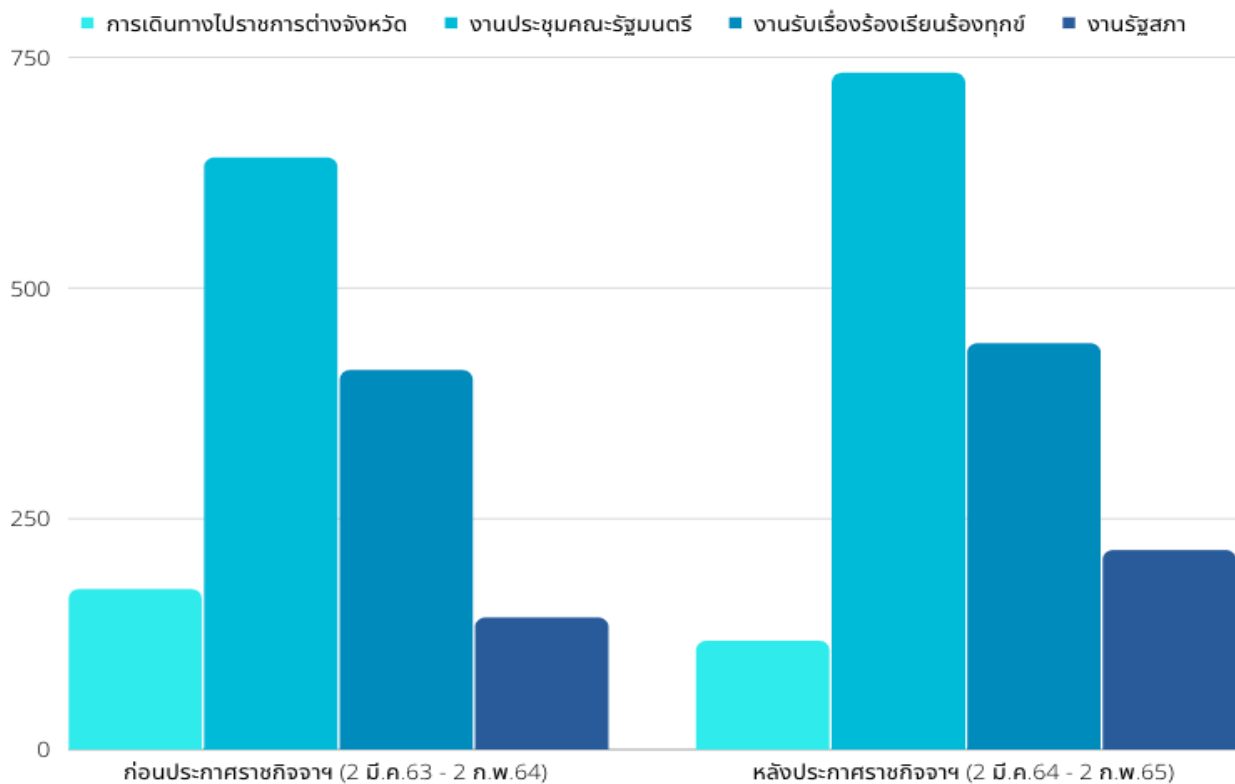
ตารางที่ ๑ แสดงปริมาณงานของสำนักงานรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑		ปี พ.ศ. ๒๕๖๒		ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	
ประเภทเรื่อง	จำนวน (เรื่อง)	ประเภทเรื่อง	จำนวน (เรื่อง)	ประเภทเรื่อง	จำนวน (เรื่อง)
๑. เรื่องทั่วไป	๔,๒๗๒	๑. เรื่องทั่วไป	๓,๕๐๐	๑. เรื่องทั่วไป	๕,๖๘๐
- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายนอก	๒,๕๓๐	- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายนอก	๒,๙๕๐	- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายนอก	๔,๗๒๒
- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายใน	๑,๗๔๒	- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายใน	๕๕๐	- เรื่องรับ-ส่งจาก หน่วยงานภายใน	๙๕๘
๒. เรื่องลับ (จากหน่วยงานภายนอก และหน่วยงานภายใน)	๑๒๕	๑. เรื่องลับ (จากหน่วยงานภายนอก และหน่วยงานภายใน)	๒๖๐	๒. เรื่องลับ (จากหน่วยงานภายนอก และหน่วยงานภายใน)	๔๕๐
รวม	๔,๓๙๗	รวม	๓,๗๖๐	รวม	๖,๑๓๐

สำนักงานรัฐมนตรี จัดทำสรุปปริมาณและเปรียบเทียบระหว่างก่อน วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ - วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และหลังวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๔ - วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ดังต่อไปนี้

๑) **กลุ่มงานประสานการเมือง** เมื่อพิจารณาปริมาณงานในช่วงเวลาดังกล่าวประกอบด้วย การเดินทางไปราชการของรัฐมนตรีและคณะ (กรุงเทพฯ ปริมณฑล และต่างจังหวัด) เพื่อตรวจติดตาม การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล และนโยบายสำคัญของกระทรวงงานประชุมคณะรัฐมนตรีและส่วนที่เกี่ยวข้อง (การเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณา การเสนอเรื่องประกอบการพิจารณา การยืนยันมติ ครม. และส่วนที่เกี่ยวข้อง) งานรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และงานรัฐสภา (การดำเนินการเรื่องกระทู้ถาม การประชุมอภิปรายและชี้แจง การประชุมและการดำเนินการตามข้อหาหรือสมาชิกผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการ) และงาน พิธีการต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นตามภาพที่ ๑๕ โดยข้อมูลดังกล่าวนี้ พบว่า ปริมาณงานเพิ่มตามลำดับ รวมถึงเรื่อง เสนอเข้าเพื่อพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและงานร้องเรียนร้องทุกข์เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ยกเว้น เรื่องการเดินทางไป ราชการต่างจังหวัดเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19)

ภาพที่ ๑๕ แสดงเปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่มงานประสานการเมือง

๒) **กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ** เมื่อพิจารณาปริมาณงานในช่วงดังกล่าวประกอบด้วย

- งานสนับสนุนด้านการประชุมของรัฐมนตรี ได้แก่ การประชุมของรัฐมนตรี การประชุมผู้บริหารกระทรวง และการประชุมคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของรัฐมนตรี และการนัดหมายเข้าพบ/หาหรือ (ประชุมย่อย) ของรัฐมนตรี

- งานสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ประสานวาระงานและนัดหมาย รับเชิญงานวิชาการของรัฐมนตรี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ งานสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ประสานวาระงานและนัดหมายรับเชิญงานวิชาการของรัฐมนตรี และงานสนับสนุนวิชาการด้านต่างประเทศ

- งานเสนอขอโปรดเกล้าแต่งตั้งฯ/แต่งตั้ง ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งทางการบริหารสภามหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิ และการรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ งานเสนอขอโปรดเกล้าแต่งตั้งฯ/แต่งตั้ง ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งทางการบริหาร สภามหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิ งานเสนอแต่งตั้ง หน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม /คำสั่ง การรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา การโอนใบอนุญาต

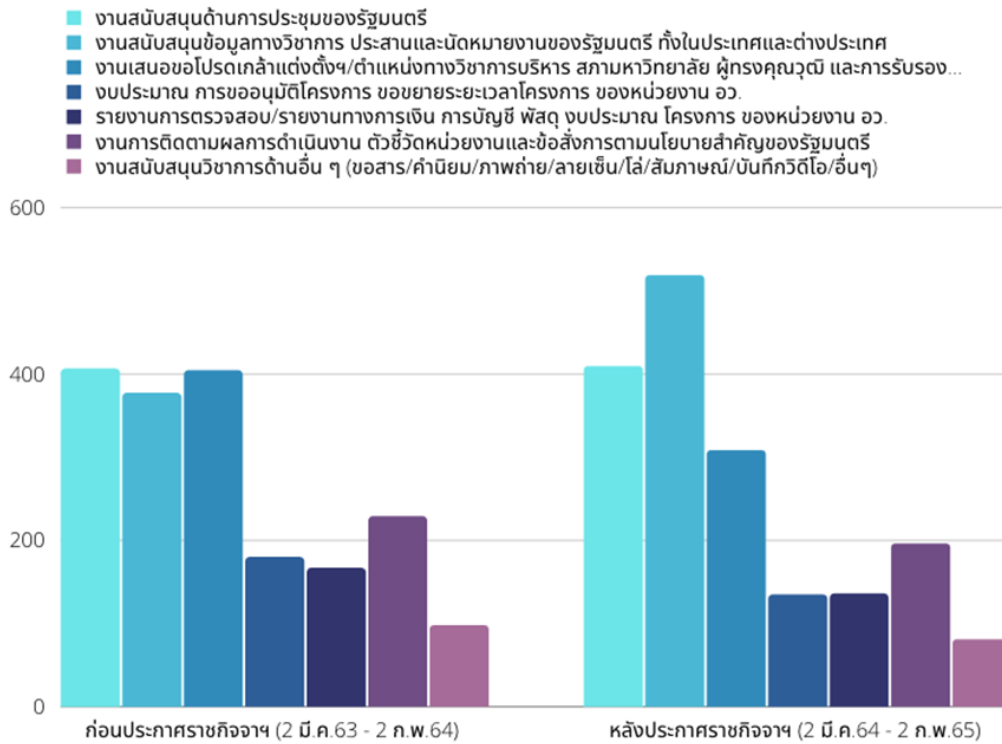
- งานงบประมาณ การขออนุมัติโครงการ ขอย้ายระยะเวลาโครงการ ของกระทรวงสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รายงานการตรวจสอบ/รายงานทางการเงิน การบัญชี พัสดุ งบประมาณ โครงการ ของสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานด้าน อววน. งานการติดตามผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัดหน่วยงานและข้อสั่งการตามนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีและเสนอรายงานงานสนับสนุนวิชาการด้านอื่น ๆ ได้แก่ ขอสาร/ค่านิยม/ภาพถ่าย/ลายเซ็น/โลโก้/สัมภาระ/บันทึกวิดีโอ/อื่น ๆ

นอกจากนี้ พบว่า ปริมาณของงานเพิ่มขึ้นหลังจากการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรวรรณหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดตั้งเป็นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยมีประเภทและลักษณะของงานทางวิชาการที่เพิ่มขึ้นจากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานวิจัย รวมถึงโครงการตามนโยบายการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี หลังจากเป็นกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เช่น งานประชุม งานนัดหมายรับเชิญ งานด้านบุคลากร งานต่างประเทศ งานโปรดเกล้าแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ/ตำแหน่งทางการบริหาร งานด้านงบประมาณ/โครงการ งานตรวจสอบโครงการและรายงานทางการเงิน งานติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบาย การเสนอขอความเห็นชอบ ขออนุมัติและงานสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการอื่น ๆ ภายในสำนักงาน โดยมีปริมาณงานดังแสดงในภาพที่ ๑๖

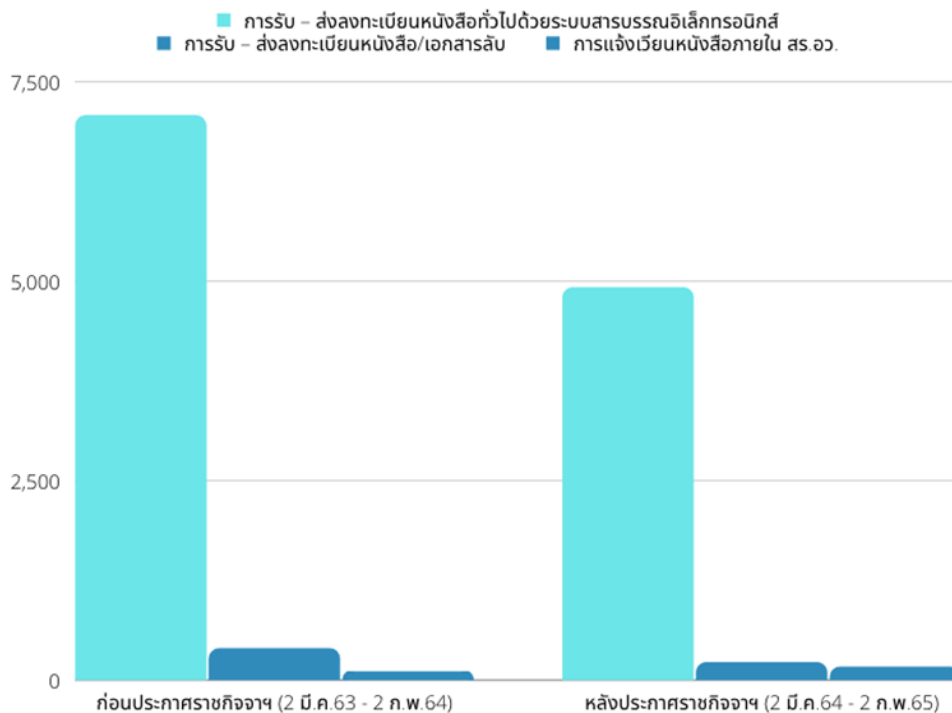
๓) กลุ่มงานบริหาร (งบท.) ปริมาณงานในช่วงเวลาดังกล่าวประกอบด้วยการรับส่งลงทะเบียนหนังสือทั่วไปด้วยระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (หน่วยงานภายใน สป.อว. และหน่วยงานภายนอก/มหาวิทยาลัย) การรับส่งลงทะเบียนหนังสือ/เอกสารลับ (หน่วยงานภายใน สป.อว. และหน่วยงานภายนอก/มหาวิทยาลัย) การแจ้งเวียนหนังสือภายในสำนักงานรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ภารกิจของกลุ่มงานบริหารทั่วไปเป็นงานสนับสนุนที่อำนวยความสะดวกให้ภารกิจหลักของสำนักงานรัฐมนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางภารกิจการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณงาน อาจไม่สอดคล้องและเหมาะสม เช่น การตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือหรือเอกสารก่อนนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น การจัดทำหนังสือขอยืมตัวข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ช่วยราชการ การจัดทำข้อมูลด้านการลาประเภทต่าง ๆ การจัดซื้อจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ การติดตามเรื่องจากหน่วยงานภายนอกที่นำเสนอรัฐมนตรี การประสานงานด้านการปรับปรุง/ซ่อมแซมอาคารสถานที่ การประสานงานและอำนวยความสะดวกการจัดประชุมหรือขอเข้าพบเพื่อปรึกษาหารือข้อราชการของรัฐมนตรี ข้าราชการการเมือง การเทียบตำแหน่งกะทำงาน โดยมีปริมาณงานดังแสดงในภาพที่ ๑๗

ภาพที่ ๑๖ เปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่มสนับสนุนวิชาการ

ภาพที่ ๑๗ เปรียบเทียบปริมาณงานรับส่งหนังสือก่อนและหลังการประกาศราชกิจจานุเบกษา ของกลุ่มบริหารงาน

จากข้อมูลที่แสดงข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบปริมาณงานก่อนและหลังการประกาศในราชกิจจานุเบกษาของทั้ง ๓ กลุ่มงาน แม้ว่าตัวเลขของกิจกรรมบางประเภทจะแสดงให้เห็นปริมาณงานที่ลดลงหลังประกาศราชกิจจานุเบกษา ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยสำคัญในเรื่องสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่เริ่มมีสัญญาณการแพร่ระบาดโควิด-๑๙ ตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นมาและมีจำนวนผู้ติดเชื้อสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-๑๙ (ศบค.) ออกมาตรการและแนวปฏิบัติในการป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาด ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะลอตัวในการดำเนินการของรัฐในหลายมิติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ปริมาณภารกิจของรัฐมนตรีและฝ่ายการเมืองจึงลดลง

๕.๔ บทวิเคราะห์ในมิติด้านอัตรากำลังและปริมาณงานของ สร.อว.

จากการที่มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของหน่วยงานภายใน อว. จะเห็นได้ว่า สร.อว. มีภารกิจเพิ่มมากขึ้นและงานมีความหลากหลายซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนหน่วยงานจากเดิม ๑๖ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็น ๑๗๗ หน่วยงาน ภายใต้ อว. สะท้อนถึงปริมาณของเรื่องที่เสนอต่อรัฐมนตรี และมีความหลากหลาย ซับซ้อนของเรื่องที่มากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มภารกิจทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิจัย และด้านอุดมศึกษา แต่ในขณะที่สำนักงานรัฐมนตรีมีอัตรากำลังจำนวนเท่าเดิมเพียง ๑๕ คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่ต้องสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรีและฝ่ายการเมือง ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ช่วยรัฐมนตรี ที่ปรึกษารัฐมนตรี และเลขานุการรัฐมนตรี ทำให้ที่ผ่านมามีการทำงานของ สร.อว. จึงทำได้แค่เป็นหน่วยงานประสานและสนับสนุนเท่านั้น อันเนื่องมาจากข้อจำกัด ดังนี้

๑) ข้อจำกัดในเรื่องความรู้ ความสามารถของบุคลากรที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบบอุดมศึกษา และระบบวิจัยในภาพรวม ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ที่ถ่วงถ่วงและให้ความเห็นทางวิชาการประกอบการพิจารณาในเชิงลึกต่อรัฐมนตรีได้

๒) โครงสร้างของหน่วยงานที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริม career path หรือความก้าวหน้าในตำแหน่ง โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนวิชาการซึ่งเป็นกลุ่มงานหลักที่สำคัญที่ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิเคราะห์ และให้ความเห็นเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของรัฐมนตรีกลับมีตำแหน่งเพียงแค่ชำนาญการเท่านั้น และมีข้าราชการในกลุ่มงานทั้งสิ้นแค่ ๓ คน ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณของงานที่มีจำนวนมากขึ้น และภารกิจที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนมากขึ้น ด้วยข้อจำกัดทางโครงสร้างดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้สำนักงานรัฐมนตรีไม่สามารถดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาทำงานได้

๓) ข้อจำกัดเรื่องจำนวนบุคลากรทำให้ไม่สามารถสนับสนุนภารกิจของข้าราชการการเมืองได้อย่างเต็มที่จึงต้องอาศัยการยืมตัวบุคลากรจากหน่วยงานในสังกัดเพื่อสนับสนุนการทำงานของฝ่ายข้าราชการการเมือง โดยที่ผ่านมามีสำนักงานรัฐมนตรีต้องขอยืมตัวข้าราชการและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในสังกัดเพื่อมาสนับสนุนการทำงาน จำนวน ๒๔ ราย แบ่งเป็นช่วยราชการในการสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี ๙ ราย เลขานุการรัฐมนตรี ๑๐ ราย ที่ปรึกษารัฐมนตรี ๒ ราย และผู้ช่วยรัฐมนตรี ๒ ราย ซึ่งการทำงานที่ผ่านมาเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ โดยไม่มีช่องทางในการแบ่งปันข้อมูลหรือรายงานข้อมูลให้ สร.อว. จึงทำให้สำนักงานรัฐมนตรีไม่สามารถ

เข้าถึงข้อมูลนั้นได้ ดังนั้น เมื่อภายหลังที่ฝ่ายการเมืองหมดวาระ อาจทำให้ขาดความต่อเนื่องในสานต่องานเชิงนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีและฝ่ายการเมืองที่ได้ดำเนินการ

๔) การกิจงานมากขึ้นและจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอทำให้การทำงานของ สร.อว. ช่วงที่ผ่านมา ๑ ปี ภายหลังจากกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ จึงให้น้ำหนักไปทำงานภารกิจประจำเพื่อให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย ยังขาดการริเริ่มงานในเชิงการพัฒนาระบบ โดยเฉพาะการวางระบบการติดตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีที่จะต้องมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายใน อว. ซึ่งปัจจุบันภารกิจในเรื่องของการติดตามนโยบายที่ถูกมอบหมายให้ สป.อว. เป็นหน่วยงานหลักในการติดตามและรายงานผลการดำเนินการตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และข้อสั่งการของรัฐมนตรี ซึ่งยังไม่ได้มีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) การขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในการให้คำปรึกษาในการพัฒนาระบบ ดังนั้น ในระยะแรกจึงอาศัยบุคลากรของ สร.อว. ที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจำกัด และอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Microsoft Excel, Google Sheet, Line Notification มาใช้ในการเก็บข้อมูลไปพลางก่อน ขณะเดียวกัน สร.อว. ยังไม่ได้มีระบบเป็นของตัวเอง จึงจำเป็นต้องอาศัย ระบบ e-office และระบบ paperless ของ สป.อว. ในเบื้องต้นซึ่งระบบดังกล่าวยังมีความไม่เสถียรและต้องมีการพัฒนาปรับปรุงต่อทำให้สร.อว. ไม่สามารถนำระบบดังกล่าวมาใช้ได้อย่างสมบูรณ์

๖) ปริมาณของงานพิธีการและการลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีหน่วยงานในสังกัดเพิ่มเติม คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของ อว. ทั่วประเทศ ทำให้ความถี่ในงานพิธีการและการเดินทางเพิ่มมากขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ซึ่งโดยลักษณะงานดังกล่าวแม้ว่า สร.อว. จะได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการประชุมทางไกลมาช่วยในการประชุมเตรียมการการลงพื้นที่ แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องส่งบุคลากรของ สร.อว. ไปสำรวจสถานที่จัดงานร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพเพื่อตรวจสอบความพร้อมของสถานที่โดยงานลักษณะดังกล่าวจึงยังมีจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรเป็นหลัก ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จึงไม่สามารถตอบโจทย์ลักษณะงานดังกล่าวได้

โดยสรุป สร.อว. พิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เห็นควรปรับปรุงโครงสร้างภายในและเพิ่มกรอบอัตรากำลังข้าราชการของ สร.อว. ให้เกิดความเหมาะสมกับภารกิจและปริมาณงานที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และภารกิจตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สร.อว.